ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

...СС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 188 (8095)
АВГУСТЫН 11
СУББОТО
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

12 мянган тонно һү, ...0 тонно нооһо түсэбһөө гадуур тушаая

...рят-Монгол оромнай тала ...ар, тариалан сабшалан... баян юм. Иимэ элдин тэ...н дайдада адуу мал үс...э, арбай тарая ургуулха...он зохистой хаям. Байгаа... иимэ таатай һайн байдал... тулада манай республикын ...озууд, совхоз ба МТС-үүд ...ө ажалһаа ашаг шэмэ бү...эхээр абажа шадаха хи...гүй ехэ арга боломжотой ...аа.

...эд, үнэхөөршье, партийна, ...тскэ ба хүдөө ажахын эмхи ...аануудай, колхоз, совхоз ...н МТС-үүдэй хүтэлбэри...эдэй оролдолгоёо гарга...ээн ёһоной эрмэлзэл гар...н газарта малажал болон ...тариаланһаа элбэг дэлбэг ...г шэмэ абтадаг, колхоз бо... колхознигууд, механизатор... ажана һайнаар ажаһуу... болонхой. Хүдөө ажахын ...э амжалтын ашаар бүхы ...тскэ араднай һү, мяха, то...ндэгэ, овощь, тарая талха мэтын эдеэ хоолой зүйлөөр ...аггүй ажаһуудаг болон...

...жал хэрэгээ һайнаар эм...эһэн, абаһан уялгаяа дүүр...н түлөө, хэлэһэн үгэдөө ...хын түлөө оролдодог кол...удай, аймагуудай хүтэлбэ...гшэд ажахые хүтэлбэрил... зүб арга метод хэрэглэн, ...дхэлэй хүдэлмэри өөһэдөө ... бүри ябуулан, нилээд ехэ ...алта туйлаһан байха юм. ...нэй тоодо, түбхын түрүүн ...энэй болон бусад зарим ...гуудай колхозууд орохо ...а.

...рбээ манай бүхы колхо... колхоз дотор—бригада ба ...энүүд—булта һайнаар хү... һаа, манай орон мүнөө...һөө һураггүй баян боло... байха һэн. Зүгөөр, орон до...ье, тэрэшэлэн манайшье ...ублика дотор доторойнгоо ...ээ, арга боломжые һайса ...лэдэггүй, тиимэһээ мал... болон тарияанажалһаа ...г шэмэ багаар абадаг кол...уд, бригада ба фермэнүүд ... олон бии. Гүрэнэй түсэ...дые, абаһан уялгануудаа ... хангалтагүйгөөр дүүргэдэг ...озууд, аймагууд яһала ... бии юм. Илангаяа мяха гүрэндэ тушаалгаар түсэбөө дүүргэдэггүй аймагууд олон. Тэдэнэй тоодо Ториин, Мухаршэбэрэй, Заиграйн, Бичурын, Иволгын, Зэдын, Сэлэнгын аймагууд ороно. Ажахын жэлэй аяар арбан һара үнгэрһэн болобошье, республикамнай гүрэндэ һү тушааха, худалдаха түсэбөө оройдоо жара гаран процент дүүргэнхэй. Энээнэй гол шалтагаануудай нэгэниинь юун бэ гэхэдэ, «доторой хэрэгсэлдэ» гэһэн нэрэтэйгээр һүн ехээр гаргашалагдана.

Арбан хоёр мянган тонно һү, зуун тонно нооһо түсэбһөө гадуур гүрэндөө тушааха гэһэн уялга Сибириин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй Новосибирскдэ болоһон зүблөөн дээрэ манай республикын түлөөлэгшэд Бурят-Монголой бүхы ажалшадай үмэнэһөө абажа, партиин Центральна Комитедые, Советскэ правительствые найдуулһан байна.

Энэ найдуулгаяа дүүргэхэ арга боломжо манда хүсэд бии. Энэнэй тула гансал эршэ хүсэеэ шангадхаха, оролдолго хэшээлээ гаргаха хэрэгтэй.

Парти, Правительствода үгэһэн үгэеэ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тулада партиин айкомууд, аймгүйсэдкомууд, колхозууд ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, мүн Хүдөө ажахын министерство хадаа малажалай продукци гүрэндэ тушаалгые эрид хурдадхаха талаар яаралтай хэмжээ абаха, гадна хуби хубидаа тушаагшадай журам харюусалгые дээшэлүүлхэ шухала. Малажалай продукци гүрэндэ тушаалгые хурдадхаха арганууд юун байнаб гэбэл: һү һаалгые эрид дээшэлүүлхэ, «доторой хэрэгсэлдэ» гэжэ нэрэтэйгээр һү гаргашалдаг ябадалые үсөөрүүлхэ, мал бэлшээн таргалуулга һайнаар эмхидхэхэ, түхэреэн сүүдхэ соо харюулга, саг соонь уһалалга эмхидхэхэ шухала. Мүн гахай шахалгада тусгаар анхарал хандуулха хэрэгтэй.

Газар газарай арга боломжонуудые үргэнөөр хэрэглэжэ, абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэл хаана хаанагүй эмхидхэе!

...н область нооһо тушааха ба худалдаха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ

...н областиин хүдөө ажахын ...рилэгшэд малажалай про...дые үйлэдбэрилгэ сэхэдхэхэ ...КПСС-эй XX съездын түүхэ...дхэбэринүүдые бэелүүлэн, ...тушааха ба худалдаха 1956 ...о гүрэнэй түсэбые болзор... урид августын 1-дэ дүүргэбэ. ...иин колхозууд бүхы 1955 ...урша соо гүрэндэ тушааһан ...алдаһанда орходоо 3232 цент... ...оһо үлүү ехээр гүрэндэ тушааһан, худалдаһан байна. Һайн шанартай нарин ба нарибтар нооһон гүрэндэ урда жэлнүүдэйхиһээ һураггүй ехээр тушаагдаһан, худалдагдаһан байха юм.

Гүрэндэ нооһо тушаалга, худалдалга үргэлжэлһөөр. Жэлэй дүүрэтэр областиин колхозууд ба совхозууд гүрэндэ түсэбһөө гадуур 4 мянган центнерһээ бага бэшэ нооһо тушааха байна.

...иколаевска область һү тушааха ба худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

...олаевска областиин хүдөө ...н хүдэлмэрилэгшэд һү тушаа... худалдаха жэлэйнгээ түсэбые ...һоонь урид, августын 3-да ...бэ. 160 мянган тоннооһоо дээ...хэ гү, али үнгэрэгшэ жэлэй энэ ...идэ орходоо 57 мянган тонно ...н гүрэндэ тушаагдаһан ба худалдагдаһан байна. Тоһо-сыр буйлуулдаг, һү консервэлдэг промышленностиин предприятинууд тоһо гаргаха һарынгаа түсэбые 148 процент дүүргээ. Түсэбһөө гадуур малай 20 мянган центнер тоһон ба 23 мянган центнер сэбэр һүнэй продуктнууд гаргагдаа.

...скэ область һү бэлэдхэхэ ба худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргээ

...скэ областиин хүдөө ажахын ...мэрилэгшэд 1956 ондо об...до тогтооһон һү бэлэдхэхэ ба ...даха гүрэнэй түсэбые болзор... урид дүүргээ. 154 тонно һүн ...дэ тушаагдаһан ба худалдагдаһан гэхэ гү, али нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 55 мянган тонно ехээр тушаагдаа.

Каракуль хурьганай арһа бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэб тэрэшэлэн болзорһоо урид 101 процент дүүргэгдээ.

...осковско барилгашадай һайндэртэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэ брошюра болгон гараба

...рилгашадай Үдэртэ ба В. И. ...нэй нэрэмжэтэ Центральна ста...ой нээлгэдэ зорюулагдаһан мос...о барилгашадай һайндэр дээрэ ...оной июлиин 31-дэ Н. С. Хруще... хэлэһэн үгые политическэ литературын гүрэнэй хэблэл брошюра болгон гаргаба.

Брошюра олон тиражтайгаар хэблэгдээ.

(ТАСС).

Гүрэндөө ехэ хартаабха үгэе

Брянска областиин эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй

ХАНДАЛГА

Хартаабха ехээр абахын түлөө, хартаабха бэлэдхэхэ ба худалдаха түсэбүүдые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ уряалтайгаар Брянска областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд бүхы эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудта, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ хандаа.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, гэжэ хандалга соо хэлэгдэнэ, Брянска областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлдэ хабарай тарилтые агротехническэ һайн болзорто үнгэргөө, ургаса харууһалгые һайнаар эмхидхээ. Колхозууд болон совхозуудай полинууд дээрэ мүнөө баян ургаса ургажа байна.

Манай областьдо хартаабха гол шухала культура болоно. Газарай хүрьһэнэй ба сагай уларилайншье эрхэ байдал энэ культурын баян, тогтууритай ургаса ургуулжа абаха арга олгоно. Колхозууд болон совхозууд хартаабха ургуулха талаар ехэ дүй дүршэлтэй болонхой.

«Хартаабха болон овощь ехээр тарижа ургуулдаг, бэлэдхэдэг болохо тухай» КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые дүүргэхын түлөө тэмсэн, гэжэ саашаньхандалга соо хэлэгдэнэ, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, областиин колхозууд болон совхозууд энэ жэлдэ хартаабха тариха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ, тарилгын талмай үргэдхэжэ, 126 мянган гектар болгоо. Агротехническэ эрхим болзорто квадратно-гнездовой аргаар тарилга хэгдээ, 1700 мянган тонно наг шэбхэ ба торф гэхэ гү, али гектар бүхэндэ 14 тонно иимэ үтэгжүүлгэ хартаабхын тарилгада оруулагдаа.

Брянска областиин ажалшад ажалай эмхидхэлгээр дүй дүршэлөө андалдана, хартаабха тарижа ургуулгада агротехникэ үргэнөөр хэрэглэхэ тухай һанамжаа хэлэнэ.

Брянска областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд арга боломжоёо тоолоожо үзөөд, иимэ уялгануудые абаа гэбэл: **1956 ондо колхозуудай бүхы тарилгын гектар бүриһөө 125 центнер хартаабха ургуулжа абаха, совхозуудта—гектар бүриһөө 140 центнерһээ бага бэшые абаха; хамта дээрээ нэгэ хахад миллион тоннооһоо бага бэшэ хартаабха абаха, 1955 онойхитой сасуулхада хартаабха 1,8 дахин ехээр абаха. Хартаабха абалга ехэдхэлгээр зургаадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид 1957 ондо дүүргэхын түлөө бидэнэр тэмсэжэ байнабди.**

Зарим районууд, колхозууд, бригаданууд болон звенонууд үшөө ехэ уялга абаа.

Хартаабха бэлэдхэхэ ба худалдаха гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид, байгша оной октябриин 20-до дүүргэхэ гэжэ шиидхэгдээ, 50 мянган тоннооһоо бага бэшые түсэбһөө гадуур гүрэндэ тушааха, тиихэдэ хамта дээрээ 300 мянган тонные тушааха. Илгагдамал эгээл эрхим сортын хартаабха үрһэндэ хүрэхэ хэмжээтэйгээр хүсэдөөр хаахаар, эмэ гахай бүхэндэ 9 тонно, үнеэн бүхэндэ 3 тонно хартаабха хүртэхэ хэмжээтэйгээр 600 мянган тоннооһоо бага бэшые малай тэжээлдэ таһалхаар, мүн колхознигуудай ажалта үдэртэ хартаабха ехээр үгэдэг болохоор хараалагданхай. Колхозууд болон совхозуудта хартаабха малда эдюулхэдэ мяха болон һү абалга эрид ехэдхэхэ арга олгохо байна.

Манай Брянска область, гэжэ мүрысөө үүсхэгшэд түгэсхэлдөө бэшэнэ, хартаабха абалгаар хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагша боложо шадахаяа энэ жэлдэ хартаабха ехээр ургуулжа абахын түлөө тэмсэжэ байнабди.

Хартаабха абалга ехэдхэхэ зорилго шиидхэжэ байхадаа бидэнэр тарая, овощь, техническэ культуранууды, мяха, һү болон бусад продуктнуудые ехэдхэхэ тухай абаһан түсэбөө дүүргэхын түлөө тэмсэнэбди. Тэжээлэй шухала культура—кукуруза тарижа ургуулха хэрэгтэ тусгаар анхаралаа хандуулнабди.

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ДОСКА

КПСС-эй обкомой ба БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэреэр:

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГ (КПСС-эй айкомой секретарь Б. Ф. ЗОНХОЕВ, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. Н. СТРЕЛКОВ) республикын Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ. Августын 5-най мэдээгээр, энэ аймагта үбһэ хуряаха түсэб 23,5 процент, силос дараха түсэб 16 процент, набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэб 170,1 процент дүүргэгдээ.

Хүдөө ажахын министерствын зууршалгаар гүрэндэ һү, нооһо тушааха түсэбөө болзорһоо урид дүүргэһэнэй түлөө доро дурсагдаһан аймагууд республикын Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ:

Һү тушааха түсэбөө болзорһоо урид дүүргэһэнэй түлөө:

Баунтын аймаг (КПСС-эй айкомой секретарь **М. Т. Мурчин**, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ **А. И. Канаев**).

Ахын аймаг (КПСС-эй айкомой секретарь **П. С. Ринчинов**, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Е. Ш. Гулгонов**).

Нооһо тушааха түсэбөө болзорһоо урид дүүргэһэнэй түлөө:

Бичурын аймаг (КПСС-эй айкомой секретарь **В. Г. Большаков**, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ **В. А. Сахьянов**).

Заиграйн аймаг (КПСС-эй айкомой секретарь **Ф. Ф. Петров**, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Ф. И. Ангаров**).

Кяхтын аймаг (КПСС-эй айкомой секретарь **А. У. Модогоев**, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ **И. П. Зинченко**).

Мухаршэбэрэй аймаг (КПСС-эй айкомой секретарь **О. Ш. Шадаров**, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ **Г. Ф. Караманов**).

КПСС-эй обкомдо, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Августын 5-най мэдээгээр тэжээл бэлэдхэлэй ябаса тухай

Августын 5-най байдалаар республикын колхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ямараар ябажа байһаниие КПСС-эй обком ба БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет хаража үзөөд, Түнхэнэй аймагые республикын Хүндэлэлэй доскада бэшэхэ гэжэ тогтообо.

Ниитынгээ малда үбһэ тэжээл яһала һайнаар бэлдэжэ байһан Прибайкальска (КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Г. П. Перевалов, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Н. Е. Хорун), Кабанскын (КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр И. Н. Мирошниченко, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр А. П. Воронов) аймагуудай һайн хүдэлмэри тэмдэглэгдэбэ.

Гэбэшье, республика дотор бүхыдөө, илангаяа Яруунын, Хэжэнгын, Сэлэнгын, Ториин, Мухаршэбэрэй, Зэдын болон Бичурын аймагуудай колхозуудта үбһэ хуряалга, хээрын ногоогоор силос даралга, мүн набшаһата тэжээл бэлдэлгэ тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна гэжэ КПСС-эй обком ба БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэбэ. Тиин тарая хуряалгын эхилтэр үбһэ хуряаха түсэбөө 70 процентһээ бага бэшээр дүүргэхын тулада тэрэниие түргэдхэхэ гэжэ КПСС-эй айкомуудта, аймгүйсэдкомуудта, МТС-үүдэй директорнүүдтэ дурадхагдаа.

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Республикын барилгын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдые БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

1956 ондо барилтынгаа үйлэдбэриин түсэб дүүргэхэ талаар амжалта туйлаһанайнь түлөө барилгашадай Үдэртэй дашарамдуулан, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

Аверин Филипп Андреевичые — Галуутануурай шахтын барилгын управлениин хүдэлмэрилэгшэ.

Агафонов Иван Фокеевичые — Галуутануурай шахтын барилгын управлениин модошо дархан.

Ананин Тимофей Кузьмичые—Улан-Удын заводой капитальна барилгын управлениин хүдэлмэрилэгшэ.

Андреев Яков Михайловичые—Зүүн-Сибириин түмэр замай барилгын гурбадахи участогай модошо дархан.

Аникьев Моисей Дмитриевичые — «Бурмонголстрой» трестын модошо дархан.

Антошкин Иван Кирилловичые — барилга-хабсаралгын управлениин хабсаргагша.

Баиров Даша Цыреновичые—«Джидастрой» барилгын трестын модошо дархан.

Бандеев Василий Бадмаевичые — «Джидастрой» барилгын трестын жолоодогшо.

Болдырева Евдокия Григорьевнае — «Бурмонголстрой» трестын хүдэлмэрилэгшэ.

Валюшойтис Иосиф Адамовичые — «Забайкаллестрансстрой» трестын городской барилгын хоёрдохи участогай модошо дархан.

Ван Бао —«Джидастрой» барилгын трестын шулуушан.

Восканянц Константин Арташесовичые — «Джидастрой» барилгын трестын барилгын участогай начальник.

Ганин Дмитрий Осиповичые—«Темлюйцемстрой» трестын хангалгын таһагай ашаа тээгшэдэй бригадир.

Гессе Герта Вильгельмовнае—«Темлюйцемстрой» трестын хирпиисын заводой хүдэлмэришэн.

Головкин Василий Федоровичые — «Джидастрой» барилгын трестын модошо дархан.

Гончаров Николай Ивановичые — «Джидастрой» барилгын трестын модошо дархан.

Горошко Зиновий Михайловичые — «Востокэнергомонтаж» трестын түмэр хоолой табигшадай комплексно бригадын бригадир.

Градобоева Мария Елизаровнае — «Джидастрой» барилгын трестын штукатуршан.

Гречин Степан Тимофеевичые — «Темлюйцемстрой» трестын автотранспортна конторын жолоодогшо.

Гудерьян Лукья Вильгельмовичые—«Темлюйцемстрой» трестын 1-дэхи барилгын участогай модошо дархан.

Гуменюк Анна Максимовнае—Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой капитальна барилгын таһагай шулуушан.

Дворников Павел Кирьяновичые — «Бурмонголстрой» трестын модошо дархан.

Делай Мария Демьяновнае — «Тимлюйцемстройн» трестын барилгын 1-дэхи участогай газар малтагша.

Дмитриев Виктор Ивановичые — «Бурмонголстрой» трестын слесарь.

Ермолаев Герасий Никифоровичые—«Бурмонголстрой» трестын рамщик.

Золотая Мария Степановнае—«Тимлюйцемстрой» трестын модо дархалалгын цехын пилорамын хүдэлмэришэн.

Индаг Александр Федоровичые — Галуутануурай шахтын барилгын управлениин хүдэлмэришэн.

Капустин Дмитрий Петровичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай барилгын 3-дахи участогай хүдэлмэришэн.

Карпушкин Александр Прокопьевичые—«Темлюйцемстрой» трестын автотранспортна конторын жолоодогшо.

Ковалев Николай Филипповичые — барилга-хабсаралгын управлениин хүдэлмэрилэгшэ.

Комогорцев Александр Алексеевичые—Галуутануурай шахтын барилгын управлениин слесарь.

Красиных Геннадий Петровичые — Галуутануурай шахтын барилгын управлениин хабсаргагша.

Лаврентьев Яков Никифоровичые — «Бурмонголстрой» трестын шулуушан.

Лаптев Николай Петровичые—Улан-Удын заводой капитальна барилгын управлениин столярна мастерскойн мастер.

Леонов Садофей Степановичые — «Бурмонголстрой» трестын крановщик.

Ли Цзинь-Оян—«Джидастрой» барилгын трестын газар малтагша.

Матусевич Войцех Александровичые—барилга-хабсаралгын управлениин слесарь.

Мелихов Николай Кузьмичые—Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой капитальна барилгын таһагай шулуушан.

Никитин Дмитрий Петровичые — «Джидастрой» барилгын трестын штукатуршан.

Кищеменко Михаил Гавриловичые—Галуутануурай шахтын барилгын управлениин шэрдэгшэ.

Овчинников Григорий Дмитриевичые—Курумканай ГЭС-эй прораб.

Павлов Артем Минаевичые—«Бурмонголстрой» трестын модошо дархан.

Перфильев Михаил Павловичые — мяха-консервын комбинадай барилга-хабсаралгын управлениин электромонтер.

Петров Вениамин Яковлевичые — «Джидастрой» барилгын трестын жолоодогшо.

Пискунов Иван Кирилловичые — «Бурмонголстрой» трестын вулканизатор.

Плешко Василий Ивановичые—барилга-хабсаралгын управлениин арматурщик.

Половодов Николай Алексеевичые—Галуутануурай шахтын барилгын управлениин прораб.

Поломошнова Агриппина Прокопьевнае—Галуутануурай барилгын управлениин штукатуршан.

Протасов Василий Антоновичые — «Джидастрой» барилгын трестын шулуушан.

Рахматулин Ровель Рахматуловичые—Галуутануурай шахтын барилгын управлениин модошо дархан.

Рыжков Алексей Егоровичые—«Тимлюйцемстрой» трестын барилгын хоёрдохи участогай модошо дархашуулай бригадир.

Свирин Александр Ильичые — Галуутануурай шахтын барилгын управлениин главна механик.

Сиселин Андрей Николаевичые — Галуутануурай шахтын барилгын управлениин модошо дархан.

Собенников Серафим Георгиевичые—Галуутануурай шахтын барилгын управлениин модошо дархан.

Соков Александр Дмитриевичые — «Сельэлектрострой» трестын автогаражай жолоодогшо.

Сунцов Владимир Георгиевичые — «Джидастрой» барилгын трестын дизелист.

Танцырева Ольга Ивановнае—барилга-хабсаралгын управлениин шулуушан.

Титов Геннадий Михайловичые — Курумканай барилгын-монтажна управлениин электромонтажнигуудай бригадир.

Тонышев Александр Кузьмичые — Галуутануурай шахтын барилгын управлениин слесарь.

Тютькин Александр Алексеевичые—БМАССР-эй Нютагай промышленностиин министерствын барилгын монтажна управлениин жолоодогшо.

Устьянцев Терентий Трофимовичые—Галуутануурай шахтын барилгын управлениин модошо дархан.

Федоров Иннокентий Ануфриевичые—«Тимлюйцемстрой» трестын барилгын 2-дохи участогай барилгашадай бригадир.

Федорова Ефросинья Максимовнае—Улан-Удын Ленинэй орденто паровозовагонно заводой капитальна барилгын таһагай штукатуршан.

Фомин Василий Ивановичые—барилга-хабсаралгын управлениин электромонтер.

Хороленко Пантелей Павловичые — «Тимлюйцемстрой» трестын механическэ цехын түмэршэ дархан.

Хромых Иван Андреевичые — «Забайкаллес трансстрой» трестын городской барилгын 2-дохи участогай модошо дархан.

Ху Чжэн-цин—«Джидастрой» барилгын трестын модошо дархан.

Цзянь-Цзюн-цин—«Джидастрой» барилгын трестын газар малтагша.

Цуй Бао-чжун—«Джидастрой» барилгын трестын шулуушан.

Члаидзе Абель Ясоновичые—«Бурмонголстрой» трестын модошо дархан.

Шишкин Павел Петровичые—«Забайкаллестрансстрой» трестын городской барилгын 1-дэхи участогай прораб.

Шлипаченко Михаил Герасимовичые—Улан-Удын заводой капитальна барилгын управлениин хүдэлмэришэн.

Щуклин Александр Григорьевичые—Галуутануурай шахтын барилгын управлениин модошо дархан.

Шурыгин Илья Степановичые—мяха-консервын комбинадай барилга-хабсаралгын управлениин хүдэлмэришэн.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан.
1956 оной августын 10.

Хэжэнгын аймагай колхозуудта тарянанай hайн ургаса ургаба. Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой шэнишсэн нэгэ полиин гектар бүриhөө 25 центнер ургаса абтахаар харагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой түрүүлэгшын орлогшо Н. Ф. Абрамов, парторганизациин секретариин орлогшо П. М. Сергеев хоёр шэнишсэн ургаса хаража байна.

А. Мантаевай фото.

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД, МЕХАНИЗАТОРНУУД!

Үбhэ хуряалгада бүхы хүсэеэ элсүүлэе

Баргажанда тэжээл бэлэдхэлгэ юундэ удаарнаб?

Баргажанай аймагай колхозууд малайнгаа үбэлжэлтые тон бэрхэшээлтэйгээр үнгэргөө. Тэжээлээр дутаhанhаа боложо, нилээд олон мал гарзада оруулагдаhан байна. Карл Марксын нэрэмжэтэ, Уланай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ, мүн XVIII партсъездын нэрэмжэтэ болон бусадшье хэдэн колхозууд мал олоор үхүүлээ hэн.

Иимэ бэрхэшээлтэй үбэлжэлтые хараадаа абажа, эндэхи колхозууд энэ жэлэй тэжээл бэлэдхэлгые ёhотой hайнаар эмхидхэхэ байгаа гэжэ hанамаар. Гэбэшье, мүнөө үедэ тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ тон ханамжагүй байдал харагдана. Баргажанай колхозууд нёдондонойхиhоо hурагтүй муугаар тэжээл бэлэдхэлгые үнгэргэжэ байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ июлиин 30 болотор тэжээлэйнгээ 20,6 процентые бэлэдхэhэн байгаа hаа, байгша ондо оройдоол 16,6 процент бэлэдхээ.

Жэшээлхэдэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз 84 мянган центнер үбhэ бэлэдхэхэ ёhотой аад, оройдоол 10 мянган центнер бэлэдхээд байна. Уланай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз тэжээл бэлэдхэлгын планаа мүн лэ ханамжагүйгөөр ябуулжа байхадаа—оройдоо 8 мянган центнер шахуу үбhэ бэлэдэнхэй.

Аймаг дотор набшаhата тэжээл бэлэдхэлгэ бүришье hаа муугаар эмхидхэгдээ. Иимэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэб оройдоол 11 процент дүүргэгдэhэн байна. Зарим колхозуудта набша мушэр тон багаар бэлэдэгдээ. Жэшээнь, «Большевик» колхоз оройдоол 50 центнер, Баргажанай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 150 центнер набшаhа мушэр бэлэдhэн байха юм.

Баргажанай аймагта тэжээл бэлэдхэлгын иимэ муугаар ябуулагдажа байhан шалтатааниинь юун бэ? Иимэ байдал имагтал ажал хүдэлмэриин муугаар эмхидхэгдэhэнhээ болоно. Жэшээ болгон, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозые абаад үзэе. Энэ колхоздо 70 шахуу хүн тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ хүдэлнэ гэжэ нэрэтэй. Теэд тэдэнэй олонхинь үдэр бүри өөhэдынгөө гэр ба отог хоёройнгоо хоорондо, 10-аад километрын газарта, иишэ тиишээ hүндэлжэ, хамаг сагаа барана. Тэдэнэр hайса унтажа садаатүйдөө хэбтэри дээрэhээ бододоггүй, ажалдаа гарадаггүй байна. Үглөөгүүр наранай дээрэ гараhан хойно тэдэнэр 20 мори тэргэдэ хүллэжэ, үбhэндөө гараад, эгээн холынхидынь үдэрэй 11 час багта хүдэлхэ газартаа хүрэжэ ерэдэг. Зай, тиигээд хүдэлхэ газартаа ерэhэн бэеэрээ хажуураа дабтаад, үдэрэйнгөө эдеэ шанажа эдеэд, тэрэнээ шэнгээжэ, hайса амарhан хойноол ажалдаа гарадаг байна. Тиин тэдэнэр нэгэ бага хүдэлжэрхёод, дахин амархаяа ошодог, тиигээд hүүлдэнь үдэшын 7—8 часта мори тэргэдээ hуужа, үбhэ ногоо ебхытэр ашаад, дуугаа дуулалдан гэр тээшээ гүйлгэлдэдэг юм. Үнгэрэгшэ үбэлдөө малаа олоор үхүүлhэн энэ колхоздо үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэ мүнөө иимээр ябажа байна ха юм даа! Үбэлжэлгын бэрхэшээлтэйгээр үнгэргэтдэhэн дээрэhээ үнеэдынь мүнөөшье хүсэд hү ороогүй. Тиимэhээ колхоз hү абаха түсэбөө миил 38 процент дүүргээд байна бшуу.

Энэ колхозой зарим гэшүүд үбhэ хуряалга дээрэ заалhаа ордон мэтэ зохид гэр байра байха ёhотой гэжэ hанадаг. Жэшээнь, колхозник Пилипенко үбhэ хуряалга дээрэ зохид hайн байра түхеэрхэ эрилтэ правленидэ хэhэн байгаа. «Сабшалан дээрэ hайн байрын түхеэрэгдээгүйдэ үбhэ сабшахаяа гарахагүйб» гэжэ тэрэ мэдүүлhэн байна.

Үбhэ хуряалгын эхилhэнhээ хойшо аймагай олохон колхозуудта hайнаар хүдэлмэрилдэг түрүү үбhэшэд бии болонхой. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо залуу колхозник Н. И. Тараскинай хүтэлбэрилдэг, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо И. Н. Телятниковай хүтэлбэрилдэг звенонууд оролдосотой ажалаараа сууда гаранхай. Гэхэ зуура, тэдэнэй хүдэлмэриин дүй дуршэл дэлгэрүүлэгдэнэгүй.

Һаядаа бороо хурын ороhоной hүүлээр элдэб буртаг ногоон түргэнөөр ургажа байна. Теэд үнеэн бүхэндэ хээрын ногоогоор нэгэ тонно силос дараха гэhэн зорилгоёо мүнөө дээрээ аймагай олонхи колхозууд дүүргэнэгүй. Августын 1 болотор аймат соо оройдоол 140 тонно силос дарагдаа. Энээниие оройдоол XVIII партсъездын, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд лэ дараhан байна. Бэшэ колхозуудынь hаял силос даража эхилхэ хэбэртэй боложо байнхай.

Эдэ бүгэдын эсэстэ, ажалай бүтээсын тон бага ба ажалай эмхидхэлгын тон муу байhан дээрэhээ аймагай колхозуудта мүнөө тэжээл тон багаар бэлэдхэгдээд байна.

Үбhэ хуряалгые хүтэлбэрилгэ тухай хэлэхэ болоо hаа, бүришье гайхалтай юумэ үзэгдэнэ. Хүйтэнэй МТС-эй дирекци үбhэ хуряалгые түргэдхэхэ тушаа юушье хэнэгүй. МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд ямар нэгэн колхоздо үбhэ хуряалга тушаа анхаралаа хандуулаа юм гэжэ мүнөө дээрээ дуулдаагүй. Тэрэшэлэн аймагайшье организацинууд үбhэ хуряалгын хүдэлмэриие hайнаар эмхидхэхэ, түргэнөөр ябуулха тушаа колхозуудта шанга эрилтэ хэнэгүй.

Баргажанай талада мүнөө сагай уларил эрид ондоо боложо, бороо хурын таhалгаряагүйгөөр орохо, уhа мүрэнэй үерлэхэ үе болобо. Теэд бороо хуратайдашье үбhэ хуряажа абаха, бэлэдхэгдэhэн үбhэеэ уhанай абажа боломоор газарhаа гаргаха тушаа мүнөө дээрээ хэншье бодомжолоогүй байhаар.

Тэжээл бэлэдхэлгые түргэдхэхэ тушаа эрид хэмжээ абаха саг болоо. Энээн тухай аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдhөө эхилээд, колхозуудай түрүүлэгшэнэр, бригадирнууд, звеноводууд, колхознигууд хүрэтэрөө бодомжолхо, оролдохо уялгатай.

Д. Гыргенов.

Үбгэн залуугүй үбhэ хуряалгада хабаадалсаха

Ториин аймагай «Улаан-Бургалтай» колхозой hургуулиин hурагшад зунайнгаа амаралтые агаарай арюунда, уhа голой оршондо аятай hайнаар үнгэргэнгөө эхэ эсэгэ, эгэшэ аханартаяа хамта артелиингээ ажал хүдэлмэриие хамhалсана.

Урда жэлнүүдтэ эндэ hургуулиинхид колхозой ажалда багаар хабаададаг hэн. Юундэб гэхэдэ, hургуулиин дирекци ба колхозой правлени hурагшадта ажал хүүлхэ тээшые оройдоошье хэрэгсээдэггүй байгаа. Тэдэнэр зунай гурбан hарые наадаад гү, али иишэ тиишээ зайгаад, өөртөөшье, колхоздоошье туhа нэмэри хэнгүйгөөр үнгэргөөд, hуралсалай жэлые угтадаг hэн.

Мүнөө жэл тиимэ бэшэ. Һургуулиин шабинар барандаа шахуу колхозой ажалда туhалалсан, эдир наhанhаа эхилээд ажалай дадал дүршэлтэй болохоhоо гадна, бага ехэшье hаа ямар нэгэн мэргэжэлтэй боложо байна. Жэшээлхэдэ, Улэгшэнэй дунда hургуулиин hурагша Ольга Бадмаева шулуун барилгын холисо бэлэдхэхэтээ хамта, шулуугаар барилга хэжэ шадаха болоо. Бургалтайн долоонжэлэй hургуулиин 5-дахи классай hурагша Дондок Тондонов модошо дарханай хажууда байжа, ажаллаад, мүнөө үедэ, сонхын холоодо, стул, стол гэхэ мэтые хэжэрхидэг болонхой. Тэрэшэлэн 10 гаран hурагшад тракторна бригадануудта прицепщигээр хүдэлмэрилөөд, тракористын мэргэжэлтэй танилсажа байна. Тэдэнэй дундаhаа Володя Бадмаев, Василий Тункеев гэгшэд эрхим жэшээ харуулаа.

Һургуулиин hурагшад амаралтада гарамсаараа хонидой ноохо хайшалалгада хабаадалсан, колхоздоо ехэхэн туhа хүргөө. «Улаан Бургалтай» колхозой хоёрдохи ба дүрбэдэхи комплексно бригадануудай хонидой ноохо хайшалха агрегадтань барандаа шахуу hурагшад хүдэлмэрилhэн байгаа. Машинаар нооhо хайшалха гээшэ даншье бэлэхэн бэшэ, тэрээндэ шадабари, дүршэл хэрэгтэй юм. Бургалтайн долоонжэлэй hургуулиин 6-дахи классай hурагшад Люба Раднаева, Дыжит Жаргалова гэгшэд хэнhээшье дутуугүйгөөр ажаллан, халаан соо 40 гаран хони хайшалжа, шадамар бэрхэеэ харуулаа. Мүн hурагшад Светлана Тункеева, Галина Бадмаева, Ц. Д. Гармаева, Бальжинима Цыренова гэгшэд мүн лэ hайнаар ажаллаа. Лида Ульзутуева нооhо илгаха мэргэжэл шудалба. Мүнөө жэлдэ энэ колхоз нооhо тушааха түсэбөө дүүргэнхэй.

Тиимэhээ «мэндэ—хүндын тэмдэг, мэргэжэл—бэеын шэмэг» гэдэг арадай захяа заабариие хүтэлбэри болгон, эндэхи hурагшадай бага багаханааршье hаа шадабари, дадал суглуулжа байhаниинь hайшаалтай.

Мүнөө зарим түрүү hурагшад Ольга Бадмаева, Дыжит Жаргалова, Люба Раднаева гэгшэд 30 гаран ажалта үдэртэй болоод байна.

Гэхэ зуураа, мүнөө жэлдэ hурагша бүхэн зунайнгаа амаралтын үе соо 60—60 ажалта үдэр олохо гэжэ хэлсэhэн аад, зарим нэгэниинь мүнөө хүрэтэр гансашье ажалта үдэргүй байhаар. Гэр булынхидынь үхибүүдтээ ажалай дадал, шадабари олгохо, даабариень дүүргүүлхэ гэжэ оролдохо, колхозно ажалай эгээн харюусалгатай үеын — үбhэ тэжээл хуряалгын түлэт дундаа ябажа байхада, ажалда хабаадуулха зэргэтэй. Мүн колхозой правлени, Бургалтайн эхин ба дунда hургуулинуудай дирекци энэ асуудалда зохихо анхарал хандуулха зэргэтэй.

Д. Буянаев.

Комсомольско-залуушуулай тракторна бригада

Кударын аймагай Хамнигадайн МТС-эй залуу коммунист Дмитрий Максимовай хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай тракторна бригада Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилдэг юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ тус бригада залуу механизаторнуудай дунда дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, республика дотороо 3-дахи hуури эзэлhэн байгаа.

Бригадын коллектив мүн энэ жэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, ажалай эрхим амжалта туйлажа байна. Һүүлэй мэдээнэй ёhоор бригадын коллектив условно трактор бүридэ 450 гектар газар элдүүрилжэ, жэлэйнгээ даалгабари 70 процент бэелүүлhэн, пар хахалха жэлэйнгээ даалгабари 115 процент дүүргэhэн байна. Газар элдүүрилхэ хүдэлмэреэ hайн шанартайгаар дүүргэхын хажуугаар бригадын коллектив 11 тонно горючи алмажа шадаа. Мүн тэдэнэр өөhэдынгөө хүсөөр нефть хадагалха байра ехэ таатай зохидоор барья. Энэнь горючи алмаха хэрэгтэнь ехэ туhа нэмэри боложо угэhэн байна.

Бригада хамта 1780 гектарта ороohото культура таринхай. Тиин тэдэнэр үндэр ургаса ургуулхын түлөө колхознигуудтай хамта тэмсэнэ. Энэ хабарай тарилга хэхэ газар үшөө үнгэрэгшэ жэлдэ хүсэд бэлдэhэн, үбэлдөө тарянанай поли дээрэ нат шэбхэ гаргаhан байгаа. Тэдэнэй оролдосотой ажал миин хосороогүй. 900 гектарта тэдэнэй тариhан шэниисэ үндэр, үдхэнөөр ургажа, томо колосуудаа гунхалзуулан харагдана. Энэ участогhаа колхоз дунда жэшээгээр 20—25 центнер таряа хуряахаар хараална.

Мүнөө тарянанай ба кукурузын хойноhоо харуухалга хэхэ хүдэлмэри дээрэ трактористнууд нүхэд Н. Аносов, Н. Унагаев ба бусад эрхим hайнаар хүдэлмэрилжэ байна.

С. Таханов.

Колхозой шэнэ барилганууд

Эгэтэ гэжэ заахан голой эрьеые зубшан, Яруунын аймагай эгээн томо колхозуудай нэгэн болохо Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз оршодог. Колхозой центр жэл ерэхэ тудам үргэдхэгдэжэ, болбосон түхэлтэй болоно. Байрын ба ажахын гэр байранууд шэнэ хушалтаараа сайбалзан аяар холоhоо харагдана. Үнгэрэгшэ жэлдэ эндэ 6 автомашинын, багтаха гараж, хониной 3 байра, бани, модо дархалалгын мастерской, байрын 16 гэр гэхэ мэтэ ашаглалгада оруулагдаhан юм.

Мүн энэшье жэлдэ барилгын хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдажа байна. Жэлэй эхинhээ хойшо байрын 6 гэр, шубуунай байра, 100 хүнэй багтамжатай полевой стан баригдажа дүүргэгдээ. Энэ стан соонь хэзэнэрүүдэй, эрэшүүлэй байха таhагүй, улаан булан, кухни гэхэ мэтэ зохид hайнаар түхеэрэгдэнхэй.

Мүнөө Мужыха гэжэ тосхондо ороhоной склад баригдажа байна.

А. Шулунов.

Барилгашадай hайндэрэй урда тээ

Улан-Удын «Механлит» завод мүнөө үргэдхэгдэн шэнэдхэгдэжэ байна. Тиигэhэнэйнгээ hүүлээр продукци үйлэдбэрилгэнь таба дахин нэмэхэ юм. Энэ хүдэлмэриие городой барилгын участогайхид бүтээнэ. Эдэнэр Барилгашадай бүхэсоюзна үдэрые мүнөө жэлдэ эгээн түрүүшынхиеэ тэмдэглэхэнь. Һайндэрэй урда тээхи социалистическэ мүрысөөн тус участогай хүдэлмэришэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрээ. «Механлит» заводые үргэдхэн шэнэдхэхэ хүдэлмэридэ хабаадалсажа байhан участогай шофёр Николай Аверьянович Назаров мүрысөөндэ түрүүлэн, үдэрэйнгөө даабариие 150—200 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Назаров автомашинынгаа дэргэдэ байна.

А. Мантаев

ТАСС-эй БУРУУШААЛГА

«Кашмирска правительствын гэшүүдтэй үнгэрэгшэ жэлдэ уулзахадаа мүнөөнэй Кашмирска правительство түлөөлэлгэ багатай байна гэжэ тэдээндэ хэлээбди» гээд пакистанска парламентска делегацитай Москвада уулзахадаа нүхэр Н. С. Хрущев мэдүүлээ гэhэн хэбэртэй тиимэ мэдээсэл пакистан... газетэнүүд, тусхайлбал, «Д... зетэ августын 4-дэ толилоо...

Пакистанска газетэнүүд... сагдаhан мэдээсэл бодото... тай зохилдоногүй, шал ху... маг байна гэжэ мэдүүлхэ... түлөөлэгдөө.

СССР-эй ба Японийн хоорондохи хари... заhаруулха тухай советско-японско хөөрэ...

СССР-эй ба Японийн хоорондохи харилсаа заhаруулха тухай советско-японско хөөрэлдөөн Москвада үргэлжэлүүлэгдэжэ, августын 8-да дүрбэдэхи заседани болоо.

Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Д. Т. Шепилов түрүүтэй Советскэ делегаци, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр М. Сигемицу түрүүтэй Японско делегаци хөөрэлдөөндэ хабаадаа.

СССР-эй ба Японийн хо... харилсаа заhаруулгада ... асуудалнуудаар тус заседа... hанамжануud тухайгаа хө... байна. Эбэй договорой прое... рим статьянуудые хаража ба редактировалхын тулада ... мисси байгуулха гэжэ хо... хэлсээ.

Удаадахи заседанинь авг... да болохо юм.

Һайшаалтай үүсхэл

Колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ зорилгоор hүүлэй 2—3 жэлэй туршада парти, правительствомнай ехэ хэмжээнүүдые абаа. Колхозуудые хүтэлбэрилхы кадрнуудаар хангаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаhан байха юм.

Партиин уряада харюу болгон, манай республикын Нютагай промышленностиин министерствын капитальна барилгын таhагай начальник инженер Д. И. Михайлов хүдөө гаража ажаллахые хүсээ hэн. Колхозой хүтэлбэрилхы ажалда ябажа шадахаар хүн гэжэ Министерствын партийна болон ниитын организацинууд нүхэр Михайловта hайшаал үгөө бэлэй. Уданшьегүй Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхозой гэшүүдэй хамтын суглаан боложо, нүхэр Михайлов артелиин правлениин түрүүлэгшээр hунгагдаа hэн. Тэрэ гэhээр нэгэ жэл үнгэрбэ.

Республикын Нютагай промышленностиин министерстводэ партийна нээмэл суглаан hаяхан боложо, нэгэ hонин шэнэ асуудал зүбшэн хэлсэгдээ: коллективэйнгээ этигэл найдабариие хэр зэргээр харюулжа байhан тухайдаа нүхэр Михайлов тоосоо хээ. Тиихэдэ КПСС-эй Тарбагатайн айкомhоо Тарбагатайн МТС-эй зонодо байдаг секретарь нүхэр Шайдуров үгэ хэлэбэ.

Колхозойнгоо ажал хэрэг тухайда, тэрэнээ улам бэхижүүлхын тула жэлэй турша соо юу хэhэн тухайгаа нүхэр Михайлов суглаан дээрэ дэлгэрэнгыгээр хөөрөө.

Хүнүүдые шэлэн оложо, ажахын гол hалбаринуудта зүбөөр хубаарилан табиха хэмжээнүүд тэндэнь абтаа. Тиигэжэ ажал хэрэгээ hайн мэдэдэг, дурладаг колхознигууд малажалай фермэнүүдтэ, таряанажалай бригадануудта табигдаhан байна. Малажалай продуктнуудые, хүдөө ажахын культурануудай ургаса хэды шэнээн абаhанайнь зэргээр нэмэлтэ түлбэри үгэхэ шэнэ гурим зохёогдоо. Колхозой гэшүүдэй хамтын суглаатаар артелиин уставта хубилалта, нэмэлтэ оруулагдаhан, мүн бусад хэмжээнүүд абтаhан байна.

Эдэ бүгэдын ашаар колхозой хүдэлмэри зарим тэды hайжараа. Хабарай тарилга нютагай эрхэ байдалда тааруу саг болзорто хэгдэhэн, агротехническэ заабаринууд наринаар сахигдаhан байха юм. Уhалууриин шэнэ системэ баригдажа, 60 гектар сабшалан уhалагдаа. Орхигдошоhон уhалууриин хуушан системэ hэльбэн заhагдажа, 20 гектар сабшалан уhалагдаа.

Һүнэй-товарна фермэдэ (даагшань коммунист П. И. Бочев) комсомолецууд, мүн дүршэлтэй колхознигууд малшад болгогдожо табигдаа. Эндэ партийно-комсомольско группа эмхидхэгдэнхэй. Фермэ дээрэ тэжээл буйлуулдаг кухни түхеэрэгдэhэн байна. Малнуудые харууhалга hайжараа.

Тиигээд hү hаалга эли бодо дээшэлбэ. 1955 ондо 120 үнеэнhээ 15 үдэрэй турша дотор hаадаг хэмжээтэй hү мүнөө тэдэ үнеэдhээ нэгэ үдэр соо hаана. Эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ hү hаажа абалгаар июлиин 1-дэ МТС соогоо 1-дэхи hуури эзэлээ. Һү тушааха, худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай.

Һара бүри аванс, нэмэлтэ түлбэриин үгтэдэг болоhон дээрэhээнь, малшадай урма хэшээл дээшэлээ. Фермын хүдэлмэришэд үбэлэй үедэ hү hаалгые бага болгохогүй гэжэ шиидэнхэй. Тэжээлэй культурануудые тариха, тэдэнээ сэбэр байлгаха хэрэгтэ hаалишад эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Ногоон тэжээлдэ хэрэглэхын тула фермэ шадарай участогтахи 53 гектарта хара таряан, овёс болон кукуруза таригдаа. 16 га турнепс, 10 гектар хартаабха, 61 га зелёнко, 150 гектар кукуру... данхай.

Колхозой шубуунай ... (даагшань нүхэр Малых) ... эмэ тахяа бүриhөө 80 үндэ... республика дотороо нэгэдэ... эзэлээ hэн. Энэ жэлэй 9 hа... эмэ тахяа бүриhөө 70 үндэ... байна.

Гэхэ зуура артелиин пра... тэрэнэй түрүүлэгшын хүд... горьтой дутуунууд бии. Э... хайдань суглаан дээрэ үгэ... нүхэд заагаа.

Тарбагатайн МТС-эй зо... даг партиин айкомой ... нүхэр Шайдуров үгэ хэлэ...

—Танай эльгээhэн нүхэр ... лов дүй дүршэлтэй, хүдөө ... hайн мэдэдэг хүдэлмэрилэ... на. Парторганизациhаа шу... жэлгэ абажа, жэлэй турш... хэр Михайлов ехэ хүдэлм... гэжэ нүхэр Шайдуров ... Тиихэ зуураа, нүхэр Ми... ажал хүдэлмэриин дутуу... хайда сэхэ зааба. Артелиин ... хитэдтэй hулашаг холбоото... юумые өөрөө гансаараа ... хихэ гэжэ оролдодог за... Мэргэжэлтэдэй буруушааба... нидойнгоо хүсэд хөөрөөгүй ... өөрынгөө hанаашаар ноохы... шалуулhан байгаа. Энэнь ... зарим тэды гарзада оруул... на. Тэрэшэлэн хүн зонойнго ... культурно-гэгээрэлэй хүдэлм... шагаар эмхидхэнэ. Социа... кэ мүрысөөн үргэн ехээр ... лэгдэнэгүй. Фермэнүүдынь ... байраар дутамаг. Гэбэшье... нуудые барилгын талаар ... хэмжээ абанагүй гэбэ.

Эндэ хэгдэhэн ажаглал... нүхэр Михайлов хараадаа ... колхозойнгоо ажал хэрэгы... hайнаар эмхидхэхэ бай... этигэлээ мэдүүлhэн байха...

Удаань Д. И. Михайлова... мэри тухайда нүхэр Арк... рэжэ үгөө.

Тэрэшэлэн нүхэд Пивова... каров үгэ хэлэжэ, түрүүл... хайловай ажал хүдэл... дутуу дунданuудые заагаа... лан болон бэлшээри hай... фермэнүүдые уhаар хангах... байhан тухайда тэдэнэр ... тэмдэглээ. Эдэбхитэдтэ, ... эхин парторганизацида т... колхознигуудай дүй дүрш... дабари мэргэжэлые хараа... саха шухала гэжэ булта...

Барилгын материалнууда... ламжа үзүүлжэ, үе үе ле... хэл хэжэ шадахабди гэж... Пивоваров мэдүүлээ.

Колхозой экономикые, ... рилдэг продукциин юутэ ... тооложо мэдэхэ, өөрынь ... даруулха арга бэдэрхэ ту... хэр Михайлов анхарал ба... табина гэжэ үгэ хэлэгшэд ... тэмдэглээ.

Партийна суглаанай ... шиидхэбэри соонь иигэжэ ... нэ: набшаhата тэжээл ба... дэнь энэ колхоздо туhалхы... зундаа воскреснигүүдые э... клубаа түхеэрэлгэдэнь ... урандзохёолой, политическ... ажахын номуудтай библи... ридүүлжэ эльгээхэ; клубы... кадууд, лозунгнуудаар го... мэглэхын, колхознигуудта ... элидхэлнүүдые уншахын т... дамар хүнүүдые эльгээж... гэбэ.

Суглааниинь hайнаар, ... тойгоор үнгэрөө. Республи... тагай промышленностиин ... ствын ба Түлишын промы... тиин управлениин комму... бүхы коллектив өөhэдынгөө ... hэн нүхэрэй ажал хүдэлм... лөө «Гигант» колхозой ... үмэнэ, партиин үмэнэ хар... тай байhанаа үшөө дахин ...

Еши Ш...

...йнаар хүдэлмэрилдэг агитбригада

...й үдэрнүүдтэ Санага — Да... харгыгаар брезентэ хушал... шаанай машинын зуралза... рагдадаг болонхой. Энэ ха... ...менай аймагай культурын ... эмхидхэһэн агитбригада Тэдэнэр үбһэшэдтэ, малшад... ...рт харуулхаяа, лекци ун... колхозһоо колхоздо, бригаа... ...игадада ошоно.

...итбригада «Улаан Дала... ...хозой Адаг гэжэ газартахи ...арна фермэдэ ерэбэ. «Гү... ...нси тухай Хуули» гэһэн һо... ...ой хөөрэлдөө аймгүйсэдко... ...лмэрилэгшэ нүхэр П. Шой... ...хидхэ. Һаалишад Ш. Бад... Цыбикова болон бусад ан... ...гаар шагнаад, хэдэ хэдэн ...табижа, тодо харюунуудые

...ээр байтарнь хүшэгэ нээг...

...н сэсэгээ сасаруулаад, ...ше гоёб даа нютагнай,— ...унай аялга ирагуу һайха... ...хинан. зэдэлбэ. Энээниие ...ларь Бадмаева дуулажа, ...эй сэдьхэлые хүдэлгэн ур... ...а.

...шэ Адагай фермэдэ «Ком... «Хүрин хээр», «Байсын үн... ...идо», «Нүхэр» гэхэ мэтэ ...эол жаргалта байдалаа ...дэлээ. Олон шүлэгүүд уран гоёор уншагдаа. Концертын һүүлээр «Доброе утро» гэжэ кино агитбригадаархин харуулба. Адагай фермын һаалишадһаа гадна, Мүльһэтэ, Холтоһон, Зуһалан, Адаг гэжэ нютагуудтахи үбһэнэй бригадынхид сугларһан байна. Зунай һүни богонихон, уданшьегүй зүүн үндэрнүүд дээгүүр үүр сайража, үбһэшэд моридоо унаад, отогууд тээшээ, һаалишад гэр гэртээ тарабад...

Цакирай сельпогой, ВЛКСМ-эй айкомой, аймагай культурын таһагай, библиотекын болон бусад эмхи зургаануудай шадамар дуушад, хүгжэмшэд, шүлэгшэдһөө бүридэһэн энэ агитбригада Закаменай аймагай Кировэй, Кагановичын нэрэмжэтэ, «Сталинай зам», «Коммунизм» колхозуудай үбһэшэдтэ, һаалишадта, малшадта һонирхолтой концертнүүдые, кинокартинануудые харуулһан, СССР-эй Верховно Соведэй табадахи сессиин материалнуудаар лекци, хөөрэлдөө хэһэн байна.

Агитбригадын программадань бурят-монголой ба бусад советскэ композиторнуудай дуунууд, Х. Намсараев, Б. Абидуев болон бусад уранзохёолшодой уран хурса шүлэгүүд, рассказууд бии.

Закаменай аймагай культурын таһагай агитбригадые хаанашье хүндэтэйгөөр угтадаг болоо.

Б. Шойдоков.

...айгалай толоной" 3-дахи номер

...үдэрнүүдтэ «Байгалай то... ...налай 3-дахи номер хэблэг... ...жа, уншагшадта эльгээгдээ. ...адахи табанжэлэй түсэ... ...һэн гаршагтай таһаг соо ... «Улаан-Оронгодо» гэжэ ...аймагай «Улаан-Оронго» ... түрүүлэгшэ Д. Цыренжа... ...татья толилогдобо. Партиин ...дын шиидхэбэринүүдые ам... ...игаар дүүргэхын түлөө ...Оронго» колхозой бэелүүлжэ ...хэмжээ-ябуулганууд тухай ...тья соонь хөөрэгдэнэ.

...етелицын «Сэлэнгэ мүрэнэй ... гэжэ, А. Плавинскиин «Шэнэ ...» гэжэ очеркнууд толилог...

...етелица өөрынгөө очерк соо ...н материал үйлэдбэрилхэ ...дай барилга тухай уран хур... ...энэ.

...ф Тугутовай «Анда нүхэд» ...оманай түгэсхэл толилогдоо. ...Тороевой «Байгалай баяр», ...ндамбаевай «Үлгы», Д. Жал... ...й «Үхибүүдэй шүлэгүүд» гэ... ...ёолнууд толилогдобо.

...Юй гэгшын «Эхэ тухай до... Ц. Жимбиевэй «Сабшалан ... гэжэ рассказууд тунхаглаг...

...т-Монголой драматургиин ...ай томо зохёол болохо «Түрүүшын жэл» гэжэ «тушамянгатан» тухай Ц. Шагжинай пьесэ тус номерто хэблэгдэжэ, хүдөөдэхи зүжэг наада табидаг коллективүүдтэ зорюулагдана.

«Публицистикэ» гэһэн таһаг соо Монголдо арадай революциин илаһаар 35 жэл болоһоной ойдо зорюулжа Д. Улымжиевай бэшэһэн «Совет, монгол арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан» гэжэ, мүн бурядай мэдээжэ уранзурааша Ц. С. Сампиловай наһа бараһаар 3 жэл болоһоной ойдо зорюулжа, Г. Павловай бэшэһэн «Арадай уранзураашан» гэжэ статьянууд толилогдоо.

«Критикэ ба библиографи» гэһэн таһаг соо Л. Элиасовай «Бурят зоной хэлэ бэшэгтэй болоһон тухай» ехэ һонирхолтой статья толилогдобо. Мүн тус бүлэг соо «Раиса Белоглазовагай роман тухай уншагшад хөөрэнэ», «Номой шэнжэлэл» гэхэ мэтэ тэмдэглэлнүүд бии.

МНР-эй журналистнуудай Бурят-Монголдо ерэһэн тухай, республикын городуудаар, аймагуудаар болоһон залуушуулай фестиваль тухай, Третьяковско галлерейн выставкэ, культурын бусад олон событинууд тухай журналай «Соёл культурын һонинууд» гэһэн бүлэгтэнь бэшэгдэнхэй.

Н. Левский.

...ТС-эй уранһайханай самодеятельность

...аймагай Цагаан-Усанай ...механизаторнуудай үүсхэ... ...анһайханай самодеятельность ...гдэбэ. Һаяхан энэ коллектив ...ичын нэрэмжэтэ колхоз ошо... ...ишадай үдэртэ зорюулан кон... ...руулаа.

Тэдэнэй табиһан программадаород, бурят арадай дуунууд, советскэ композиторнуудай зохёолнууд оролсоно. Концертые харагшад механизаторнуудта баясхалан хүргөө.

Д. Цыремпилов.

Зэдын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо Дари Базаржаповна Пагбаева малшанаар хүдэлнэ. Жэл бүри шахуу нүхэр Пагбаева малай түл абалгада хабаадалсадаг. Колхозойнгоо отара дээрэ 124 толгой хурьгадые энэ жэлдэ абалсаад, удаань үнеэдэй туғаллахада, эхэһээ һалгаагдаһан туғалнуудые харууһалжа, бултыень бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: туғалшан Д. Б. Пагбаева бэлшээри дээрэ.

В. Цыбиковэй фото.

Манай делегациин ябажа ерэһэн областьдо

„Приокская правда" газетын һонинууд

Орон доторoo суурхадаг Рязанска областиин түрүү колхозууд, фермэнүүд, һаалишад мүнөөшье жэлдэ һү ехээр һаажа, гүрэндэ тушаана. Жэшээнь, Рыбновско районой колхозууд болон совхозууд гүрэндэ һү тушааха ба худалдаха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид июль һара соо дүүргэв. Энээн тухай газетэ иигэжэ бэшэнэ:

ҺҮ ТУШААХА ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭЭ

«Рыбновско районой колхозууд болон совхозууд һү тушааха, худалдаха гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид 100,1 процент, тэрэ тоодо гүрэндэ һү худалдаха түсэб 109 процент дүүргээ.

Һү ехээр һаадаг болоһоной ашаар һү тушааха түсэб болзорһоо урид дүүргэгдөө. Нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо 2700 тонно һүн ехээр һаагдаа, 2150 тонно һүн гүрэндэ ехэ тушаагдаа, Москва городто 800 тонно һүн эльгээгдээ.

Молотовой, Ворошиловай, Мичуринай, Сталинай, Куйбышевай нэрэмжэтэ, «Путь к коммунизму» болон бусад колхозууд үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ һураггүй ехэ һү гүрэндэ тушаажа, һү тушааха жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргээ.

Районой колхозууд, совхозууд арга боломжоёо тооложо үзөөд, жэлэй эсэс болотор гүрэндэ 5 тонно һү худалдаха гү, али хоёр жэлэй түсэб дүүргэхэ гэжэ шиидээ...»

ҺОНИН ЮУМЭН ОЛДОО

«Парижская коммуна» колхозой гэшүүд Алексей Миронов, Сергей Мартынов, Анатолий Римин Прона гэжэ голдо уһанда орожо байтараа анханда Самодуровска тээрмын байһан газарта уһанай оёорһоо томо яһанай узуур бултайжа байхыень хараа. Энэ яһые эдэнэр арай гэжэ татажа, уһанай эрьедэ гаргаа. Энэ олдогшо яһан мамонтын шүдэнэй хэлтэрхэй байгаа гэжэ тодорхойлогдоо. Энэ хэлтэрхэйнь 2 метр утатай, дээдэ талаараа 43 сантиметр, доодо талаараа 50 сантиметр бүдүүнтэй байгаа.

Уһанай үерлэһэнэй һүүлээр Прона гэжэ голой эрье шадарһаа Самодуровска һургуулиин багша А. Н. Кузьминагай олоһон томо яһан колхозник И. М. Мироновойдо хадагалаатай байдаг. Энэнь мамонтын хүлэй яһан байгаа. Прона гол шадар томо амитадай яһан ходо олдодог гэжэ И. М. Миронов хөөрэнэ.

ТУЛЬСКА ОБЛАСТИИН ПАРТИЙНА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД РЯЗАНЬ ЕРЭЭ

Һү, мяха, хартаабха, овощь болон бусад продуктнуудые ехээр абахын түлөө Рязанска, Тульска областьнууд хоорондоо мүрысэнэ. Нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо эдэ хоёр областьнуудай колхозууд хоёр дахинһаа үлүү ехэ һү һаагаа.

Мүрысэдэг областьнуудай ажалшад бэе бэеынгээ хүдэлмэриие ходо хаража, шалгажа байдаг. Эдээнэй түлөөлэгшэд бэе бэедээ айлшалалсажа, түрүү дүй дүршэлөө андалдадаг, дутагдалнуудаа шангаар шүүмжэлэлсэдэг юм.

Обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Хворостухин түрүүтэй Тульска областиин хэдэ хэдэн райкомуудай нэгэдэхи секретарьнууд һаяхан Рязанска область ерээ. Эдэнэр Рязань город хараад, гэр байрын барилгатай, городые болбосон түхэлтэй болгожо байһан хүдэлмэритэй танилсаа.

Энээнэй һүүлээр районой секретарьнууд Рыбновско, Рязанска, Спасска, Скопинско районуудай колхозуудаар ябажа, ажалтайнь танилсаһан байна. Малай адуулга, һү һаалга, колхозуудтахи барилга, кукурузын, хартаабхын, овощиин тарилга, мүрысөө ба политическэ хүдэлмэри эмхидхэлтэ— эдэ бүтэдые бултыень айлшад хаража үзөө.

Скопинско районой Калининай нэрэмжэтэ, «Красный горняк» гэжэ колхозуудта бариглажа байһан 700 гахайн байха потологгүй типовой байрануудые хаража, айлшад һонирхоо. Энээнэй тухай гахайн юрын байра барилгада урдань 150—175 мянган түхэриг гаргашалагдадаг һаа, мүнөө иимэ байра барилгада 97 мянган түхэриг гаргашалагдана.

Рыбновско районо айлшад Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ажахытай танилсаа. Эндэ 150 гектарта овощь таригданхай, ургасань һайн. Үнеэдэй, гахайн механизированна байранууд баригданхай. Овощь хуряагдаһан шэгээрэнь гутаангүй июнь һара болотор хадагалдаг овощехранилищиие айлшад ехэ һонирхон хараа. Энэ жэлдэ колхоз хамта дээрээ дүрбэн миллион шахуу мүнгэн олзо абаха.

Мүн энээнтэй хамта Тульска областиин нүхэдүүд бии байһан дутагдалнуудыень хэлэжэ үгөө.

ОБЛАСТИИН КОЛХОЗУУД ҮНЕЭН БҮРИҺӨӨ 2000 КИЛОГРАММ ҺҮ ҺААГАА

1955 оной октябриин 1-һээ байгша оной июлиин 24 болотор областиин колхозууд үнеэн бүриһөө 2000 килограмм һү һаагаа. Нёдондо энэ үеынхидэ орходоо колхозуудта һү һаалга 185 процентээр ехэ болоо, үнеэн бүриһөө 750 килограмм һүн ехээр һаагдаа.

Байгша оной июлиин 24-нэй мэдээгээр, областиин 36 районой 18-ниинь үнеэн бүриһөө 2000 килограмм һү һаагаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ областиин колхозууд үнеэн бүриһөө 2600 килограмм һү һааха уялга абаһан байгаа. Рязанска областиин колхозууд үлдэгшэ саг соогоо үшөө 600 килограмм һү һаахын түлөө тэмсэжэ байна.

Г. ЦЫБЕНЖАБОН.

ХОНИШОН

Эрхэ хула мориндоо
Эмээлээ тохон мордожо,
Хуһан сагаан ургаараа
Хонидоо туужа гарана.
Уужам тала гүбөөнүүд
Ургы, сэсэгээ хиидхүүлнэ,
Алтан шэмэ ногоогоороо
Амаршалан байһандал үзэгдэнэ.
Унтаха, шалахые мэдэхэгүй,
Уран дууша жэргэмэл
Хонидой сэбэрые магтаһандал
Ходо эгэшэгээр жэргэнэ.
Хүдэр, солбон, хурдануд
Хун сагаан хурьгадууд
Хонгор дободоо сугларжа,
Харайлдан гүйлдэн наадана.
Хоног бүхэндэ хонидойнгоо
Хүсэ шадал нэмэхэдэнь,
Хонишон хүбүүнэй нюдэниинь
Ходо урмашан харадаг.

Вл. ШАГДУРОВ.

КУРОРТ-АРШАН

Амгалан Бурят-Монголойм
Аглаг үндэр Саяанай
Хабтагай үргэн хормойдонь
Курорт-аршан һалбарна.
Саяан уулын оройһоо
Салгидан дэбхэрэн буугша
Хүрьеэ горхон Хэнгэргэ
Хүнэй сэдьхэл хүдэлгэнэ.
Халюун буурал хабарай
Хаһаараа айлшалан ерэхэдэ,
Хангай үргэн дайдань
Хангал сэсэг бушхуулна.
Баян бардам ойн
Баран намааран ногоорходонь,
Уран дууша шубууд
Урда хойно донгодоно.
Домтой эмтэй долоон
Арюун тунгалаг булагууд
Мундарга Саяанай дороһоо
Мэлмэрэн, дэбэрэн гарана.
Хүн зон бултаараа
Хүхюу зугаа дэлгэн
Элүүр энхэ бэеын
Эршэ хуряан амарнад.

Д. БАДМАЕВ.

ГУРБАН ДУУН

Сэльгеэхэн нютагайм сэсэрлиг дээр
Сэсэгынь һалбараа—һайхан байна.
Сэдьхэлтэй илдамхан шамтаяа
Сэнгэжэ зүүдэлнэм—гоёхон байна.
Уужамхан нютагайм дэбисхэр дээр
Ургынь һалбараа—сэнхирлэн байна.
Урихан инаг шамтаяа
Уулзажа зүүдэлнэм—гоёхон байна.

***

«ДТ» трактор хүнхинэнэ,
Добо газарые урбуулна.
Дуратай гансам жолоодоно,
Дандаа аймагтаа суурхана.
«АТЗ-НАТИ» тооһорно,
Атар газарые хахална.
Айдар гансам жолоодоно,
Аймаг соогоо суурхана.

***

Барагар үүлэн гарабал даа
Бороонь баһа орошоно аа гү?
Басагамни ажалдаа түрүүлбэл даа,
Булижа намаяа гарашана аа гү?
Аадарай үүлэн гарабал даа
Адхараад баһа орошоно аа гү?
Айдархамни ажалдаа түрүүлбэл даа,
Ахижа намаяа гарашана аа гү?

Корей ошохо замаар

☆ ☆

(Аян замай тэмдэглэл)

★ ★ ★

...ВА—ПЕКИН» ПОЕЗДООР

...шатаама халуун наран хай... ...гүйгөөр үүлэгүй сэлмэг ог... ...түнһөө шаража мэдэнэ. ...дын вокзалда дүтэлхэдэмнай ...е бүтшэм халууншье һаань, ...үдэр түлэг дундаа бурьял... ...йба. Вокзал соошье, газаа... ...рэшэд, оноошод, угтаашад, ...эд дүүрэн.

... хойтохи эгсэ нэгэ саг. ...ниислэл хотоһоо агуухэ Хитад ороной ниислэл Бээ... ...то хүрэтэр аянай холо—аяар ...нган километрын замда зо... ...хара ногоон үнгэтэй «Моск... ...екин» поезд вокзалай үүдэн... ...кэ зогсоно. Манай Бурят... ...һоо туристаар Зүүн-зүгтэхи хоёр ахадүү оронуудаар аян... ...а зориһон бидэ улан-удынхи... ...э поездо хабсарган нэгэ... ...н «Москва—Пхеньян» гэһэн ...о һуулгаба. Үдэшэгшэдтэе ...дэһөөр байтарнай, уданшье... ...гонуудай мөөрнүүд булад ... дээхэнүүр аалиханаар муха... ...эхилнэ.

...э сүлөөдэ дуратай баатарлиг ...арадай түлөөлэгшэдтэй аян ...гаа түрүүшын алхамһаа зол... ...нэ арадай ажал хэрэгүүдтэй, ...ойнь уг заншалтай танилса... ...намда тудаба. Минии һууха ...соо Москваһаа нютагаа буса... ...һан гурбан кореецүүд ябаба. ...хэдэй намтар корей арадай ехэ тэмсэл соогуур ажахыгаа, культураяа, эрдэм наукаяа ...олтогүйгөөр урагшань даб... ...а байһанай тэршэ болоно. ...Ин Сик, Корейскэ Арадай ...ратическа Республикын Нау... ...ай академиин гэшүүн-кор... ...дент, Пхеньянска политехни... ...нститудай багша. Рю Ги Чун үгытэй таряашанай хүбүүн. Мүнөө эмнэ-врачын дээдэ һургуулитай болоод, КНДР-эй элүүрые сахиха министрын орлогшоор хүдэлжэ байна. Сагаан хулгананууды эдеэлүүлжэ байһан залуушаг нүхэр Ким Ен Демые хараадхиходоо, тэрэнэй мэргэжэлые уридшалан тухайлбаб. Энэ нүхэр микробиолог байба. Советскэ нүхэдэйнгөө бэлэг болгон үтэһэн сагаан хулгананууды бөөмэйлэн, эдеэлүүлжэ байһан үень байгаа.

Зэргэлээ вагонууд соогуур элдэб яһанай, элдэб мэргэжэлтэй зонууд баһал олон. Ородууд, хитадууд, кореецүүд, бурядууд, украинецууд олон. Лихачевой нэрэмжэтэ автозаводто хүдэлөөд, эхэ оронойнтоо түрүүшын автомобиль байгуулха заводой баригдамсаар тэндэ ошожо хүдэлхэеэ бусажа ябаһан шиирэг залуу, сэрбэгэр ута хитад хүбүүд, Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкэ хараад Москваһаа нютагаа бусажа ябаһан манай социалистическэ хүдөө ажахын түрүүшүүл, Москвагай, Ленинградай, Свердловскын дээдэ һургуулинуудые дүүргээд Эхэ ороноо бусажа ябаһан хитад, корей студентнүүд ба бусад олон.

Энэ поездые хани барисаанай поезд гэжэ тон зүб нэрлэнхэй. Үнэхөөрөөшье, үе үе болоод лэород, хитад, азербайджан, хинди, венгер, болгар, украин ба бусад олон хэлэн дээрэ хүхюун жабхаланта дуун, ирагуу һайхан хүгжэм зэдэлжэл байха юм. Хэлэ хэлэеэ хүсэдөөр ойлголсохогүйшье һаа, энэ поездоор ябаһан олон ондоо яһатанай хоорондо үнэн сэдьхэлэй, ахадүүтэй харилсаа алхам бүхэндэ үзэнэбди.

УУЖАМ ДАА, БАЯН ДАА ЭХЭ ОРОМНАЙ

«Москва—Пекин» поезд мянга шахуу километр сүүдхэ соо ябадагшье һаа, Москваһаа Улан-Удэ зургаадахи сүүдхэдээ бууба. Үшөө ороноймнай зүүн заха хаана хэбтэнэ гээшэб?! Отпор станци хүрэтэр үшөө сүүдхэ үлүүтэй ябаха хэрэгтэй. Оронойнгоо али нэгэ зүг тээшэ шэглэн поездооршье ябаа һаа, самолёдоорщье ниидээ һаа Эхэ оронойнгоо уужам дэлгэрые, барагдашагүй баялигые хараха бүреэ хүн бүхэнэй зосоо бусалма халуун омгорхол түрэдэг.

Хёлго, Индидэй толнуудай сахариг тохой нуганууды эбшан поездомнай зүүн тээшээ шамдууханаар жэнгинэнэ. Ой модоор, ан гүрөөһөөр баян хада ууланууд харгын хоёр талаар хүхэрэн нэмжырнэ.

Эндэхи ажалшадай ажал хэрэгүүдые город, станци, хотон, тосхон, колхоз бүхэндэ харанабди. Отолһон модо, хюрөөдэһэн шпал, шулуу нүүрһэ тээһэн ута гэпшын составууд зургаадахи табанжэлэй шэнэ барилганuудта зорюулагданхай һубаряад лэ гаражал, гаражал байнхай. Хажуудаа набтар башнитай сайбар сагаан хушалтатай малай шэнэ байранууд, тобхор сагаан шэнээргэ-гэрнүүд колхоз бүхэндэ шахуу жэрылдэнэ.

Зүгөөр хэды ехэ баялиг коммунизмын маша томо байшан барилгада хэрэглэгдэхээ хүлеэжэ хэбтэнэб. Агын нэмжээ үргэн тала Отпор станци хүрэтэр хэдэн зуугаад километртэ ногоорно. Байгалай үмэнэхи энэ үргэн элдин талада ашаглагдаагүй хэды шэнээн атар шэнэ газар бииб. Ашаглагдаагүй баялигууд, оһроо хүргөөгүй ой тайга ямар хэдышье биил. Советскэ хүнүүдэй ухамай түргэн бодолой, уран дархан гарай хүрэхые хүлеэжэ тэдэ байнал.

Маанадтай хамта Корей, Хитадаар аяншалгада ябаха Амурска областьһоо ерэһэн 8 хүн Карымска станцида нэгэдэжэ, булта 18 хүн болоод саашаа ябабабди.

ХАНИ БАРИСААТА ХИТАД ОРОН СООГУУР

Хилын саана туристаар ябаха үнэмшэлгэ бэшэгүүдээ станци Отпор дээрэхи СССР-эй интуристын түлөөлэгшэдһөө абаад, нөөхил «Москва—Пекин» поездоороо замаа саашадань үргэлжэлүүлбэбди. Удаанщье болонгүй түрэл оронойнгоо хилэ гаталаад, ахадүү агуухэ Хитад ороной газар дээрэ гарабабди. Түмэр харгын түрүүшын будкаһаа эхилээд жаахан хитад үхибүүдшье, харгы заһабарилгада хүдэлжэ байһан хүдэлмэришэдшье гараараа даллан маша халуунаар маниие амаршална.

Хайшаашье хара тойроод—нэгэ жэгдэ бага гүбэйтэн татаһан нюдэ алдама үргэн тала ногоорно. Модон тэргэдэ сар хүллэһэн хүнүүд хээрын зүлгэ харгыда хаа яа харагдана. Үдэшын сэлгеэндэ бэлшэжэ ябаһан һүрэг адуу мал тээ холохонуур харагдана.

Уданшьегүй Хитад ороной түрүүшын станци Манчжур хотын вокзалда поездомнай хүндэлдэн зогсобо. Агуухэ хоёр хүршэнэрэй эгүүридэ мүнхэ хани барисаанай һүлдэ тэмдэг—Мао Цзе Дун Н. А. Булганин хоёрой ехэ портредүүд хоёр дабхар вокзалай нюур талада холоһоо харагдана. Хитад нүхэд маниие халуунаар амаршална.

Вокзалаа тойруулжа сэсэг набшаар ехэ шадамараар гоёонхой. Сэсэгээр угалзатуулан гоёоһон клумбын оройдо луугай хэлэн гэжэ нэрэтэй үргэн набшаһатай томо сэсэг ургана. Энэ станцида гурбан час үлүүтэй байбабди.

Монголой молор үргэн талын гүн руу зүүн зүг барин поездомнай булад харгыгаараа түерэн соёрно. Хүхэнды станци үнгэрөөд ябахадамнай балай харанхы һүни уужам талые хушаба. Хайлар, Мендухэ станцинуудые һүни гарабабди.

Июлиин 12-ой үглөөнэй 6 час. Нөөхил үргэн таламнай нэмжыһээр. Бороо ехээр оронхой. Үбһэ ногооной, орооһо таряанай гараса ехэ һайн. Бүхэдү, Барим станцинуудһаа зүүлжээ гарахада газарай нюруу гүбээтэжэ, гүбээнүүдынь набтархан аад, һаглагар набшаһатай хуһа модоор бүрхөөгдэжэ, хадалиг болоно. Харьбин голой хойто бэеэр табяатай монголшуудай һээы гэрнүүдһээ хүхэхэн утаан үлэ мэдэг һүүнэгтэн гарана. Эндэ хүн зон таруушагаар һууна. Бэлшээри, сабшалан элбэг.

Эсэгэ оронойнгоо эзэн болонхой хүдэлмэришэд болон таряашадай угаа ехэ зохёон байгуулхы ажалай эдэбхи хэшээл хаа хаанагүй харагдана. Үглөөнэй залуухан наранай хуһата үндэрэй оройгоор бүмбэлзэн дэгдэжэ, арюухан гэрэлээ сасахатай сасуу таряашад малаа туужа гарана, харгы зам заһаха хүдэлмэришэд хүрзэ баринхай түмэр замай дэргэдэ ерэнхэй байна. Дэрбэгэр томо малгай үмдэнхэй, түрыгөө үбдэгтөө хүрэтэрнь шуунхай таряашад уһалагданхай рисэй поли дээрэ оролдосотойгоор хүдэлнэ.

Үдын хойно Харьбин хото хүрэжэ ерэбэбди. Байра барилгынгаа талаар европейскэ түхэлтэй, сэсэрлиг ногоон соо умбанхай, томохон промышленна город. Ехэ уһатай ааяма аадар орожо байгаад, город соогуур ябахань бэрхэтэй байба.

Харьбинһаа зүүлжэ гарахада үргэлжэдөө рисэй, кукурузын ургасаар хушаатай нөөхил захагүй үргэн, нэгэшье гүбэд гэһэн хада добуугүй, жэб жэгдэ уужам тала оршоно. Эндэ таримал модотой хүдөө тосхонууд дүтэ дүтэшэг зэргэлэнхэй. Түмэр замай томошье, багаханшье станцида буу, али арба хорин гэртэй хүдөө тосхонойшье хажуугаар гарахада—хамаагүй, хаанашье эб найрамдалай сагаан гулабхаагай дүрэ зураатай, мүрысөөнэй самбар дээрэшье үүдэнэй хүндэлэбшэ дээгүүршье халаатай байхань харагдана. Шэнэ Хитадай үргэн ехэ дайда руу гүнзэгырэн орохо тудам эб найрамдалай арюун нангин хэрэгые бэхижүүлхын, ахадүү социалистическэ оронуудай хүсэ шадалые улам арьбадхахын түлөө агуухэ Хитад хүршымнай гаргажа байһан сусаршагүй хүсэл оролдолго, баатарлиг хэрэгүүд улам эли болоодхино.

Мукденһөө Аньдунь хото тээшэ зурыһан булад замаар ябахадамнай Хитадай Арадай Республикын индустриальна хүгжэлтэдөө туйлажа байһан түрүүшын алхамууд тобойн харагдана. Орьёл торьёл хадануудай забһарта бодонхой металлургическа заводой манган томо мартеновскэ пеэшэнгүүд, бодхоогдожо байһан шэнэ предприятинуудай корпусууд, зайн гал дамжуулха үндэрвольтно лининүүд, олон шэнэ барилганууд нюдымнай баясуулна, сээжэ зүрхэндэмнай омогорхол түрүүлнэ.

Арба гаран агы нүхэн-туннель соогуур шурһаар поездомнай хитад-корейн хилэ дээрэхи Аньдунь хотын вокзалда ерэжэ тогтобо.

—Манай газар дайдамнай хаяа хадхама болоо. Амонган мүрэниие гаталан сасуу манай газар дээрэ буушахат. Орон дэлхэйтэймнай, хүн зонойнай ажабайдалтай, ажал-хэрэгүүдтэй танилсажа хайрлыт, гэжэ маанадтай суг ябаһан нүхэр Ким Ин Сук бидэ, советскэ туристнарта, уряагаар хандана.

Нэгэ хэды болоод байхада баатарлиг корей арадай газар дээрэ буухамнай. Поездынгоо Аньдунай вокзалһаа гарахыень хүлеэжэ ядан зогсонобди.

Содном БАДМАЕВ.

Аньдунь хото. 1956 оной июль һара.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Арадай демократиин оронуудта

Чехословацка Республика. Прага-Высочандахи «Электрочас» гэжэ завод электрическэ часынуудые хэдэг. Тэдэнэй олонхинь хилын саана гаргагдадаг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хиналтын таһагые даагша Кветослав Штрахль электрическэ часынуудые шалгажа байна.

Чехословацка телеграфна агентствын фото.

Хитадай ажалшадай зунай амаралта

ПЕКИН, августын 8. (ТАСС). Хитадта арадай эмнэлгын газарнууд олошорно. Тэндэ ажалшад амарна, эмнүүлнэ.

Шара далайн эрье дээрэ Хэбэй провинцидахи Бэйдайхэ гэдэг суута курортын оршондо үргэн ехэ барилга хэгдэжэ байна гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ. Гансал үнгэрэгшэ жэлдэ тэндэ 20 шэнэ санаторинууд баригдаад, мүнөө хүнүүд амаржа байна.

Мүнөө жэлдэ далай шадарай энэ курортдо 50 мянга гаран хүнүүд, үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ хоёр дахин олоор амаранхай.

Польшодо загаһа барилга хүгжэнэ

ВАРШАВА. (ТАСС). Польско Арадай Республикада загаһа барилгын ажал түргэнөөр хүгжэнэ. Балтийска далайн эрье шадарта шэнэ, һайнаар түхеэрэгдэһэн портнууд болон базанууд загаһа барихын тулада байгуулагданхай. Загаһа барилгын Свинсуйсьце гэдэг база орон доторхи эгээн томо база мүн болоно. Тэндэ һайн складууд, холодильнигууд болон консервнэ предприятинууд бии.

Загаһа барилгын флот жэлһээ жэлдэ үргэдэнэ. «Дальмор» гэдэг тусхай флотили байгуулагдаад, холын далай соогуур агнуури хэнэ.

Польшын загаһашад шэнэ ёһоной техническэ базануудые ашаглажа, загаһа ехээр барина. Үнгэрэгшэ жэлдэ Балтийска далайда болон бусад далайнуудта загаһа барилга 100 мянга гаран тонно болоо. Тиихэдэ дайнай урда тээхи 1938 ондо Польшын загаһашад ойройдоол 12,5 мянган тонно загаһа бариһан байха юм.

Шэнэ газарай таряа хуряалгада СССР ошоно

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Румыниин бүлэг залуушуул Советскэ Союз доторхи шэнэ газарай таряа хуряалгада хабаадалсахаар ошоо. Тэдэнэрэй дунда тракториcтнууд, агрономууд, гүрэнэй болон хамтын хүдөө ажахынуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын вузуудай студентнүүд бии.

ПРАГА. (ТАСС). Казахстанай шэнэ газарай таряа хуряалгада хабаадалсахын тулада 29 залуушуул Прагаһаа мордоо гэжэ чехословацка телеграфна агентство дамжуулна.

Болгарида атомна научно-туршалгын база баригдана

СОФИ. (ТАСС). Болгарида атомна научно-туршалгын түрүүшын база баригдажа байна.

Барилгашадай байха зургаан байшан баригданхай. Үйлэдбэриин түрүүшын байшангай барилга захалаа. Тэрээн соонь хүсэтэ реактор табигдаха юм. Физическэ институдай байшангые барилга үргэнөөр ябуулагдана. Тус институт мүнөө үеын аппарадууд болон приборнуудаар хангагдаха юм. Эндэ Болгариин эрдэмтэд атомна хүсые амгалан байдалай аша туһада хэрэглэхэ тушаа шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэхэ байна.

Уласхоорондын байдалһаа

Парламентда премьер-министр Неругэй хэһэн мэдүүлгэ

ДЕЛИ, августын 8. (ТАСС). Суэцкэ канал тухай асуудалаар болохо конференцидэ уряалые Инди хүлеэн абаха гэжэ шиидээ гэжэ мүнөөдэр парламентда премьер-министр Неру мэдүүлээ гэжэ Делиин радио дамжуулна. Лондонско конференцидэ хабаадалга хадаа Египедэй интересүүдтэ, бэеэ даанхай байдалдань һаад хэхэгүй гэжэ правительство мэдээ гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Уридшалан абтаһан шиидхэбэринүүдые конференцидэ хабаадагшадта баадхаха тиимэ ямар нэгэн конференцидэ правительство хабаадажа шадахагүйнь тоншье элитэ гэжэ премьер-министр мэдүүлээ. Тэрэшэлэн правительство хадаа дай бэлэдхэхэ гү, али Египедэй бэеэ даанхай байдалда зүрюу ямаршье хэмжээ-ябуулга тухай хэлсээндэ хабаадахаһаа арсаха байха.

Премьер-министр Суэцкэ каналай проблемын түүхэ тухай хэлэхэ зуураа, канал тушаа асуудалаар Египедэй бэеэ даанхай ябадалдань һэжэг һанагданагүй гэжэ мэдүүлээ.

Баруун гүрэнүүдэй сэрэгэй хэмжээ-ябуулганууд тухай хэблэлдэ толилогдоһон мэдүүлгэнүүд тушаа хэлэхэ зуураа, Неру тэдэ гүрэнүүд гансал Египедэй бэшэ, бүхы арабска дэлхэйн олониитын һанал бодолые хүдэлгөө гэжэ мэдүүлээ.

Инди хадаа конференцидэ уригдагшадай списогые зүбшөөнэгүй гэжэ Неру тэмдэглээ. Тус списогтэ Бирмын оруулагдаагүй байһаниие халагламаар байна гэжэ Неру хэлээ. Энэ конференцидэ Югослави тэрэшэлэн хабаадалсаха ёһотой гэбэ.

Суэцкэ каналай проблемые, Египедэй бэеэ даанхай байдалые хүндэлхэ, заналтые, хүсэ баримталгые ба нэгэ талын ябуулга хэлгые болюулха тухай бүхы талануудай хоорондо хэлсээ туйлаха үндэһөөр шиидхэхэ гэжэ Инди ехэтэ оролдоно гэжэ Неру түгэсхэл соогоо зааба.

Премьер-министрын мэдүүлгые парламентын бүхы депутадууд амаршалан угтаа.

Арабска оронуудай лигын генеральна секретариин мэдүүлгэ

КАИР, августын 7. (ТАСС). Суэцкэ каналай компаниие национализировалхэ гэһэн Египедэй шиидхэбэриие дэлхэйн олониитэ зон уласхоорондын эрхэтэй таараха хуулита ёһоной национальна хэрэг мүн гэжэ сэгнээ гэжэ арабска оронуудай лигын генеральна секретарь Хасуна хэблэлдэ зорюулагдаһан мэдүүлгэ соогоо заана гэжэ Мен агентство дамжуулна. «Суэцкэ каналые национализацилга хадаа Египедэй бэеэ даанхай байдалай хэрэг мүн, хариин хэншье энэ хэрэгтэ хабаадажа болохогүй»,—гэжэ тэрэ хэлээ.

Суэцкэ каналай компаниие Египедэй национализацилһан тухай асуудалаар Лондондо хэгдэһэн англо-франко-американска хэлсээнүүдые Хасуна буруушаан шүүмжэлээ. «Гурбан талын хэлсээнүүд эзэрхэг түримхэй ёһоор, эрхэ сүлөөе, арсалгын ба Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин ёһо гуримые буруушаалгын оршон байдалда болоо» гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Арабска оронуудай лигын генеральна секретарь Лондондо болохоор хараалагдаһан конференцидэ хабаадаха хүнүүдые шэлэн олохо тухай асуудалда анхарал хандуулаа. Бусад гүрэнүүдтэ орходоо тус каналда тон дүтэ байдаг арабска оронууд конференцидэ юундэ уригдаагүйб? гэжэ тэрэ асууна. «1888 оной конвенцидэ хабаадагша—Австро-Венгерскэ импери мүн байһан Австри, Венгри, Чехословаки, Югослави, Румыни болон Польша юундэ уригдаагүйб? Лондонско конференцидэ хабаадагшадай тоо 1888 оной конвенцидэ гараа табиһан гүрэнүүдэй тоогоор юундэ хизаарлагдаагүйб, тиихэтэй хамта, энэ асуудалда ямаршье хамаагүй оронууд юундэ уригдааб?»

Суэцкэ каналаар ябалгын сүлөө байха тушаа Лондондо гурбан талынхидай хэһэн мэдүүлгын авторнуудые Харсуна наада барина. Суэцкэ каналай национализацилагдаһанай һүүлээр каналаар ябалга бүришье зохидоор бэелүүлэгдэнэ, тэрэ сүлөөтэйгөөр ябалгые Египет хүсэд хангана гэжэ Хасуна мэдүүлээ.

Алжиртахи байдал

ПАРИЖ, августын, 7. (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, һүүлэй үдэрнүүдтэ Алжирта французска сэрэгүүд болон буһалгаашадай хоорондо зэбсэгтэ шэнэ тулалдаанууд болоо. Хүнэй хохидоһон ушар бии. Алжир-Тизи-Узу гэдэг түмэр замай участогые үсэгэлдэр буһалгаашад һандаргаа.

«Алжирай, Тунисай болон Мароккын хэрэг ниитын хэрэг мүн» гэжэ Туниста ерэһэн шэнэ марокканска посол Мохаммед Аль-Алами хэблэлэй түлөөлэгшэнэртэ мэдүүлээ гэжэ «Юманите» газетэ мэдээсэнэ. Өөрынгөө бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэжэ байһан алжирска арадые марокканска арад дэмжэнэ гэжэ посол зааһан байна.

США-гэй 6-дахи флот ондоо газарта абаашагдаа

НЬЮ-ЙОРК, августын 7. (ТАСС). Дундада далайда байһан американска 6-дахи флот Неапольһаа «маневрто» гараа гэжэ үсэгэлдэр США-гэй далайн министерство мэдээсээ гэжэ Вашингтонһоо Юнайтед Пресс агентствын корреспондент мэдээсэнэ. «Энэ хадаа хэдэн һарын урда тээ зохёогдоһон түсэбүүдтэй тааралдуулагдан хэгдэһэн ээлжээтэ маневр мүн» гэжэ министерствын хуулита мэдүүлгэ соо заагдана.

Тиибэ ябабашье, американска корабльнуудай далайда гараһан ябадал хадаа Суэцкэ каналые национализацилха тухай Египедэй шиидхэбэритэй холбоотой гэжэ корреспондент заана.

Египедые хашаха ябадал үргэлжэлһөөр

Латино-американска оронуудай посолнуудтай Даллесай хэһэн зүблөөн

ВАШИНГТОН, августын 8. (ТАСС). Августын 7-до Гүрэнэй секретарь Даллес латино-американска хорин оронуудай посолнуудтай уулзаа гэжэ гүрэнэй департаментда болоһон пресс-конференци дээрэ соносхогдоо. Зүблөөн хадаа Даллесай гуйлтаар болоһон ба гүрэнэй департаментын түлөөлэгшын хэлэһэнэй ёһоор хадаа, зүблөөн «Суэцкэ канал тухайда Лондондо һаяхан болоһон хэлсээнүүд дээрэ элирһэн юумые зүбшэн хэлсэхын тулада» зарлагдаһан байгаа. «Каналай зонодохи зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэглэһэн ябадалые юридическэ талаарнь сагааруулха тушаа хуулита бэшэ мэдүүлгэнүүд» зүблөөндэ хэлэгдээ гэжэ түлөөлэгшэ хэлэнэ.

Боложо байһан юумые Даллес бүрүүл удхатайгаар хэлээ гэжэ Вашингтондо байдаг Панамын посол Вальярино зүблөөнэй һүүлээр хэблэлэй түлөөлэгшэнэртэй хэһэн хөөрэлдөөндөө ойлгуулаа.

Суэцкэ канал уласхоорондын хиналта доро байха ёһотой гэһэн английска, французска болон американска һанал бодолые дэмжэлгэдэ «моральна хүсэнүүдые» элсүүлхэ тушаа кампаниия Далесс үргэлжэлүүлнэ гэжэ Рейтер агентствын корреспондент Рэнкин мэдүүлээ.

Тобшо мэдээсэлнүүд

БЕЙРУТ. (ТАСС). Үсэгэлдэр Бхамдунда (Ливан) экономическа асуудалнуудаар арабска оронуудай экспертнүүдэй зүблөөн нээгдээ. Тус зүблөөндэ арабска оронуудай Лигын бүхы гэшүүд хабаадана.

Ливанска хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, арабска оронуудай хоорондо экономическа нэгэдэл байгуулха тухай хэлсээнэй проектые зохёохо гэһэн зорилго тус зүблөөнэй урда табигдана. Иордани Сири хоёрой хоорондо экономическа союз байгуулха тухай договор үсэгэлдэрэй заседани дээрэ бусад асуудалнуудтай хамта зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

***

КАРАЧИ. (ТАСС). Баруун Пакистанда оройдоо үзэгдөөгүй ехэ аадар нилээд хохидол ушаруулаа. Хэдэн округууд борооһоо гэмтэһэн байна. Айхабтар ехэ таряалан үертэ абтаа, гэр байшангууд һандаргагдаа, арад зоной дундаһаа хохидол бии.

Инд мүрэнэй тон ехээр нэмэһэн дээрэһээ Суккур городто аюул тохёолдоод байна.

***

ПАРИЖ. (ТАСС). Шанга шуурга һалхинай болоһоной эсэстэ һүүлэй хоёр үдэрэй турша соо Абаданай оршондо 70 хүн үхөө гэжэ Тегеранһаа Франс Пресс агентствын корреспондент мэдээсэнэ. Иранда шанга шуурганай ба үерэй болоһоной эсэстэ 15 хоног соо бүхы дээрээ 500 хүн үхөө гэжэ корреспондент заана.

***

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Суэцкэ канал тухай асуудалаар Англиин болон Франциин политикые буруушааһан демонстраци августын 7-до Калькуттада болоо гэжэ Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондент мэдээсэнэ. Демонстрацида хабаадагшад Французска генеральна консулой болон английска верховно комиссарай туһалагшын байранууд тээшэ городой үйлсэнүүдээр ошожо, буруушаалгын мэдүүлгэнүүдые бария.

***

ПАРИЖ. (ТАСС). Мүнөөдэр үглөөгүүр Марсинелиин нүүрһэнэй шахтануудта (Бельги) түймэр болоо гэжэ Франс Пресс агентство мэдээсэнэ. Түймэрэй болоходо шахта соо үлэһэн 274 хүн тухай ямаршье мэдээн үгы.

Хитадта американска журналистнуудай ошохые хорино

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Хитадта хэдэн американска журналистнуудай ошохые КНР-эй правительствын зүбшөөрһэн тухай мэдээсэлые тайлбарилха гэһэн корреспондентнүүдэй гуйлтада харюу болгон гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ Уайт пресс-конференци дээрэ иигэжэ хэлээ: Хитадта ошохын тулада үгтэһэн американска паспортнуудые үнэн бэшэ гэжэ соносхоһон американска политикэда «оройдоо ямаршье хубилалта болоогүй» гэбэ. Хэрбээ зүбшөөрэлгүйгөөр Хитадта американска корреспондентнүүдэй ошоо һаань, тэдэнэрые США-гэй юстицын министерство анхаралдаа абаха гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Камбоджын правительство тушаалһаа гараба

ЛОНДОН, августын 8. (ТАСС). Премьер-министр Ким Тит түрүүтэй министрнүүдэй кабинедэй тушаалһаа гараһан ушарые мүнөөдэр Камбоджын король Нородом Сурамарит хүлеэн абаа гэжэ Рейтер агентствын корреспондент Пном-Пеньһээ дамжуулна.

Король шэнэ правительство байгуулха тушаа консультаци хэжэ эхилээ.

СССР-эй арадуудай спартакиада

В. И. ЛЕНИНЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ ЦЕНТРАЛЬНА СТАДИОН ДЭЭРЭ

Августын 7-ной үглөөгүүр спартакиадада хабаадагшад автобусоор В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Центральна стадиондо ерээ. Тэдэнэр мүнөөдэр олон янзын спортоор мүрысэхэ юм.

Стадиондо орохо дуратай хүнүүд мүрысөөнэй эхилхэһээ холо урид хүлеэлдэжэ байба. Хэн мүнөөдэр илахаб гэжэ байгаад тэдэнэр хөөрэлдэнэ.

9.224 ХҮН ХАБААДАНА

Мүрысөөндэ хабаадалсахаяа столицада 9224 хүн ерээ. Тэдэнэй олонхинь бэлигтэ залуушуул мүн. 16-һаа 25 хүрэтэр наһатай физкультурнитууд 5 мянга гаран болоно. Спартакиадада 40 национальностиин түлөөлэгшэд хабаадана. Техникум болон дунда һургуулинуудта һурадаг һурагшад, институдуудай студентнүүд хамтадаа 2 мянга гаран хүн болоно.

Спартакиадада хабаадагшадай тоодо 156 спортын габьяата мастернууд, 1532 спортын мастернууд, 5 мянга гаран нэгэдэхи разрядай спортсменүүд бии.

Спартакиадада 23 спортивна обществонуудай, Советскэ Армиин, ДОСААФ-эй физкультурнитууд хабаадана. Тиихэдэ профсоюзуудай спортсменүүд тэдэнэй хахадынь болоно. Хүнгэн атлетикээр 1522 хүн мүрысэнэ.

ТАМАРАЛГААР СПАРТАКИАДЫН ЧЕМПИОНУУД

Августын 7-ной хахад үдэрэй һүүлээр Центральна стадионой бассейнэй трибунануудта илангаяа олон хүн зон суглараад байгаа. Мүнөөдэр эндэ тамаралгаар финальна мүрысөөн болобо.

100 метртэ тамаралгаар москвич Л. Баландин түрүүлжэ, спартакиадын ба Советскэ Союзай чемпион болобо. Тэрэ хадаа 100 метрые 57,6 секунда соо тамаржа гараа. Мүн ленинградец В. Сорокин иимэл саг соо 100 метрые тамараа. Энэ саг хадаа СССР доторхи эрхим туйлалта мүн.

200 метртэ тамаралгаар эхэнэрнүүдэй мүрысөөн ехэ һонирхолтойгоор үнгэрөө. Эндэ СССР-эй рекордсменка М. Гавриш (Украина), тэрээнтэй хамта нэгэ командада ородог А. Коваленко, эстонско спортсменка Э. Уусмеес гурбанай дунда шанга мүрысөөн болобо. А. Коваленко түрүүлжэ ерээ. Тэрэ хадаа 200 метрые 3 минута 09 секунда соо тамаржа гараа. Мүнөө жэл 10-дахи класс дүүргэһэн энэ басаган Советскэ Союзай ба спартакиадын чемпионой нэрэзэргэдэ хүртэбэ. Хоёрдохи һууриие М. Гавриш, гурбадахиие Уусмеес эзэлээ.

Августын 7-до мүн баскетболоор, уһанда һүрэлгөөр, уһан соо бүмбэгөөр наадалгаар, морёор ябалгаар, һэлюурдэлгээр, буудалгаар, гимнастикаар, велосипедээр ябалгаар, боксоор, барилдаагаар, футболоор, тениссээр, хүндые үргэлгөөр, фехтованяар мүрысөөнүүд болоо.

МОСКВАГАЙХИД ТҮРҮҮЛЖЭ ЯБАНА

Августын 8-да 16 янзын спортоор мүрысөөнүүд болоо. Эгээл эрхим спортсменүүдэй мүрысөөн Центральна стадион дээрэ Московско Университедэй спортивна залнуудта, «Эдир пионернүүдэй» стадион дээрэ ба бусад базануудта үнгэргэгдэһэн байна.

Москвада үе үе болоод лэ бороо ороно, шанга һалхин үлеэнэ. Мүрысөө үнгэргэхэдэ муу байбашье, спортивна тэмсэл һонёор үнгэрнэ, зон олоор сугларна. Волейболоор, велосипедээр, тамаралгаар, һомоор буудалгаар, морёор ябалгаар, хүндэ атлетикээр, фехтованяар мүрысөөнэй дүн гаргагдаа.

Тамаралгаар ямар команда түрүүлжэ ябана гэжэ һананабта? Москвагайхид бултанһаа олон—36 очкотой болоо. Тэдэнэй хойноһоо ленинградайхид (34 очкотой), гурбадахи һууриде—Украинын спортсменүүд (32 очкотой) ябана.

Москвагай спортсменүүд велосипедээр мүн лэ түрүүлжэ ябана. Тэдэнэй удаа Украинын, РСФСР-эй команданууд ороно.

Һомоор буудалгаар ленинградайхид эрхим амжалта туйлажа, 36 очкотой болоо. Москвагайхид хоёрдохи һууриие (34 очкотой), РСФСР-эй (суглуулагдамал) команда гурбадахи һууриие эзэлнэ.

Энэ гурбан янзын спортоор хамта очкогоороо Москвагай команда түрүүлжэ ябана. Тэрэ хадаа 194 очкотой. Хоёрдохи һууриие 173 очкотой РСФСР-эй суглуулагдамал команда, гурбадахиие—Ленинград (157 очкотой) эзэлнэ. Саашанхи һууринуудта, Украина, Эстони, Узбекистан, Армени, Грузи, Белорусси, Азербайджан, Казахстан, Латви, Туркмени, Молдави, Литва, Таджикистан, Карельскэ АССР, Киргизи гараа.

ДЭЛХЭЙН РЕКОРДЫЕ АХИБА

Ороной эрхим мэргэн буудагшадай мүрысөөн боложо үргэлжэлһөөр.

Сэрэгэй винтовкоор 300 метртэ тодхогдоһон сагаалса буудалгаар мүрысөөн дүүрэбэ. Таджикска спортсмен Анатолий Чилик эрхим амжалта туйлаба. Хэбтээд буудахадаа тэрэ 395 очко тудаа. Тиигэжэ тэрэ хадаа финскэ мэргэн буудагша С. Лингрен гэгшын туйлаһан дэлхэйн рекордые хоёр очкогоор үлүүлбэ.

300 метртэ буудалгаар болоһон 3 янзын мүрысөөнэй һүүлээр москвич А. Богданов түрүүлжэ ябана. Тэрэ хадаа тудажа болохо 1200 очкоһоо 1132-е тудаа.

ФЕКТОВАНЯАР, ВЕЛОСИПЕДЭЭР, ХҮНДЭ АТЛЕТИКЭЭР ИЛАГШАД

Фехтованиин мастернуудай мүрысөөн хэдэн үдэрэй туршада үргэлжэлбэ. Мүнөө илалта туйлаһан команданууд эли болобо. Түрүүшын 10 һуури эзэлһэн коллективүүд эдэ болоно: Украина, Москва, Белорусси, РСФСР, Ленинград, Грузи, Казахстан, Армени, Азербайджан, Литва.

...«Эдир пионернүүдэй» стадион дээрэ велосипедистнүүдэй урилдаан боложо байна. Энэ мүрысөөн зониие ехэ һонирхуулба. Тула городой спортсменүүд ехэ амжалта туйлаа. Тэндэһээ ерэһэн Б. Романов, В. Леонов, Б. Савостин (РСФСР-эй команда) гэгшэд түрүүшын гурбан һуури эзэлээ.

Б. Романов велосипедээр ябалгаар спартакиадын чемпион болобо. Романов хадаа студент, «Буревестник» обществын гэшүүн мүн. Тэрэ 19-тэй болобошье, велосипедээр эрхимээр ябажа һураа.

Хүндэ атлетикээр мүрысөөн Московско университедэй спортивна зал соо боложо байна. Дэлхэйн чемпион В. Стогов (тон хүнгэн бэетэй) спартакиадын чемпионой нэрэзэргэдэ хүртэбэ. Спортын габьяата мастер В. Стогов 1930 ондо түрэһэн юм. 1953 онһоо хойшо энэ спортоор тэрэ мүрысэдэг.

ШТАНГИСТ ЕВГЕНИЙ МИНАЕВ ДЭЛХЭЙН РЕКОРД ТУЙЛАБА

Хүнгэншэг бэетэй спортсменүүдэй мүрысөөн амжалтатайгаар үнгэрбэ.

Спортын мастер москвич Евгений Минаев 114 килограмм шэгнүүртэй штангые үргэжэ, советскэ спортсмен Виктор Корж гэгшын тогтооһон дэлхэйн рекордые үлүүлбэ.

Энэ залуу спортсмен Евгений Минаев 1952 онһоо хойшо хүндэ атлетикын мүрысөөнүүдтэ хабаадана.

ЭСТОНКА УЛЬВИ ВООГ АЛТАН МЕДАЛЬ АБАБА

100 метртэ тамаралгаар мүрысөөндэ 8 эхэнэрнүүд хабаадаба. Эстонско спортсменка Ульви Воог эхинһээ абаад түрүүлбэ. Энэ басаган 19 наһатай юм. 100 метрые тэрэ нэгэ минута, 7,1 секунда соо тамаржа гараба. Энэ хадаа 50 метр утатай бассейндэ болоһон мүрысөөнүүдтэ СССР дотор туйлагдаһан эрхим амжалта мүн. Тиигэжэ Ульви Воог алтан медаль абаба.

Хоёрдохи һууриие, А. Павлова (Ленинград), гурбадахи һууриие москвичка А. Нелидова, дүрбэдэхиие—Р. Аркадьева (Грузи), табадахиие—Т. Симохина (РСФСР) эзэлбэ.

200 метртэ тамаралгаар эрэшүүлэй дунда москвич В. Стружанов түрүү һуури эзэлбэ. Тэрэ хадаа СССР дотор эрхим туйлалта харуулба.

(ТАСС).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26 Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв секретаря — 27-37 партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и перево[...] культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67 бухгалтерия 37-32 Для междугородных переговоров — 16.

Н—00836. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №